

LETNIK 16, ŠT. 67 / OKTOBER 2013

GLASILO INŽENIRSKÉ ZBORNICE SLOVENIJE

IZS.NOVO

Aktualno

IZBOLJŠANE IN DODATNE STORITVE ZA ČLANE IZS

IMENOVANE NOVE
SESTAVE KOMISIJ IZS

ANALIZA SPREMLJANJA
JAVNIH NAROČIL
INŽENIRSKIH STORITEV

VABILO NA DAN
INŽENIRJEV

NA NASLOVNICI

K nadgraditvi imenika so nas vodili trije cilji: pripomoči k vaši večji prepoznavnosti na trgu, pomagati investitorjem pri iskanju pooblaščenih inženirjev določenega profila in z ustreznimi pooblastili ter vpogled v delo članov s ciljem boljšega zastopanja vaših interesov.

str.

POZDRAVLJENI

- 3 Beseda predsednika Komisije za trajnostno gradnjo: Trajnostna gradnja predstavlja svet dodane vrednosti, kjer boljša inženirska storitev stane več

AKTUALNO

- 4 Anketa - ukrepi - realizacija ukrepov = izboljšane in dodatne storitve
6 Imenovane nove sestave komisij in projektnih skupin
7 Stališče IZS do koncepta normativnih sprememb prostorske in gradbene zakonodaje
7 Izvedba minimalnih vpisov stavb in delov stavb

PROGRAMI/PROJEKTI

- 9 Analiza spremljanja javnih naročil inženirskih storitev v letu 2013 in predlogi IZS
11 Javno naročilo z izbiro ekonomsko najugodnejšega ponudnika za projektiranje in gradnjo
13 V 10-ih korakih do nizko-energijske stavbe

STIKI

- 14 Aktivnosti in dosežki ECEC
16 Kako je inženirski poklic reguliran v Avstraliji in Kanadi?

MNENJA

- 17 Problematika dojemanja in obravnave tehnoloških načrtov
18 Arhitekt ne sme podpisati izjave o mehanski odpornosti in stabilnosti objekta

REPORTAŽE

- 20 Trajnostna gradnja je priložnost za ljudi in slovensko gradbeništvo

VPRAŠANJA IN ODGOVORI IZS

- 22 Želeli ste izvedeti

OBVESTILA

- 23 GZS in ZDS odpovedala kolektivno pogodbo gradbenih dejavnosti
23 Vabilo na Dan inženirjev 2013
23 Sezname veljavnih SIST standardov in predpisov v obliki mesečnih novosti
23 Koledar strokovnih prireditev
24 Napovednik izobraževanj IZS november in december 2013 in novosti na portalu e-izobraževanj

IZS.NOVO

GLASILO INŽENIRSKO ZBORNICE SLOVENIJE
Letnik 16, št. 67, OKTOBER 2013
Izhaja: 4 številke letno. Naklada te številke: 9.500 izvodov. Uredništvo: Inženirska zbornica Slovenije, Jarška cesta 10/b, 1000 Ljubljana. Elektronska pošta uredništva: iza@izs.si. Internet: <http://www.izs.si>.

Glavna in odgovorna urednica: mag. Barbara ŠKRABA FLIS. Tehnični urednik: Matjaž GRILC. Strokovni svet glasila IZS.NOVO: mag. Črtomir REMEC, dr. Branko ZADNIK, Jožef STUDENČNIK, Matej KOVAČIČ, dr. Željko VUKELIČ, Mitja LENASSI, mag. Vinko VOLČANJK. Uredniški odbor: mag. Barbara ŠKRABA FLIS, Matjaž GRILC, Franc PEČOVNIK, dr. Janez DUHOVNIK, Matija BRENČIČ, Damjan MEŽIČ, Žiga LEBAR, Matej KORŠIČ. Lektoriranje in korekture: Petra KAVČIČ.

Oblikovanje: Kraft&Werk, Maribor.
Tisk: ORBIS d.o.o., Ljubljana.
Izvod glasila IZS.NOVO je za člane Inženirske zbornice Slovenije brezplačen. Copyright © 2013 IZS.NOVO, Inženirska zbornica Slovenije.

TRAJNOSTNA GRADNJA PREDSTAVLJA SVET DODANE VREDNOSTI, KJER BOLJŠA INŽENIRSKA STORITEV STANE VEČ

Razprave v svetu so povzročile zaskrbljenost zaradi emisij ogljika in drugih onesnaževalcev, ki jih povzročata uporaba fosilnih goriv, pa tudi izpostavile vprašanja glede dostopanja do virov energije in vode. V povezavi s tem obstaja vse večje zavedanje o vplivu grajenega na naravno okolje. Številne države so se odzvale z vzpostavitvijo različnih sistemov ocenjevanja zelene in trajnostne gradnje. Razlika med zeleno in trajnostno gradnjo je v stopnji zmanjševanja vpliva gradnje na okolje ob sočasnem zagotavljanju zdravega in udobnega notranjega okolja. Vzemimo za primer les. Ta je zanesljivo zelen, vendar ni nujno zelena tudi njegova obdelava. Pri trajnostni gradnji gre za združevanje obojega. Trajnostna gradnja je opredeljena kot tista, ki doseže nadpovprečne lastnosti skozi vseživljenjsko dobo stavbe na naslednjih področjih:

- zmanjšanja porabe naravnih virov skozi bolj učinkovito izrabo neobnovljivih virov energije ter drugih naravnih virov, zemljišča, vode in gradbenih materialov, vključno z izrabo obnovljivih virov energije s ciljem doseganja neto nič energijske porabe,
- zmanjšanja izpustov, ki negativno vplivajo na našo atmosfero in posledično tudi na notranje okolje, še posebej tistih, povezanih s kakovostjo zraka, nastanka toplogrednih plinov, globalnega segrevanja, prašnih delcev ali kislega dežja,
- zmanjšanja odlaganja trdnih odpadkov in odpadnih vod, vključno z gradbenimi odpadki, odpadki uporabnikov, kanalizacijo in padavinskimi vodami ter z vsem tem povezano potrebno infrastrukturo,
- zmanjšanja vpliva na ekosistem okolice,
- optimiziranja kakovosti notranjega okolja, vključujoč kakovost zraka, toplotnih pogojev, osvetlitve, zvočnosti/hrupnosti in izgleda, vse z namenom dojemanja fiziološkega in psihološkega udobja.

Kakšna je pri tem vloga inženirja? Inženirja, delujočega na področju ogrevanja, hlajenja in prezračevanja je brez dvoma odločil-

na. Nemogoče je pripraviti projekt stavbe grajene po trajnostnem načelu brez vključitve ravno te stroke. Inženir neprecenljivo pomaga arhitektu pri upoštevanju vpliva lege stavbe v prostoru, obliki in razsežnosti talne plošče ali pri sprejemanju odločitve, katera vrsta zasteklitve prinaša kar največ naravne osvetlitve ob sočasni analizi vpliva prenosa toplote. Nadalje pomaga pri izbiri sistema konstrukcije in zunanjih obodnih površin v namen koriščenja toplotnega učinka mase s ciljem zmanjšanja potreb inštalacijske opreme. Skupaj z inženirjem električnih inštalacij pomaga vključiti naravno osvetlitev in krmiljenje umetne razsvetljave, ko je prva na razpolago, kar ima za rezultat znižano hladilno potrebo in znižanje vršnih obremenitev. Manjša inštalacijska oprema se odraža v zmanjšanih statičnih obremenitvah in električnih močeh, nižjih stroških obratovanja in vzdrževanja, nižji začetni investiciji, skratka nižjih vseživljenjskih stroških stavbe.

Inženir delujoč na področju vodovoda in kanalizacije skupaj z gradbenim inženirjem in arhitektom zunanje ureditve lahko zmanjša rabo pitne vode ter odvodne količine fekalnih in meteornih vod. Na primer z uporabo brezvodnih pisoarjev, uporabo deževnice in »sivih« odpadnih vod za zalivanje ali splakovanje stranišč. Odvisno od vrste stavbe se zbrana kondenzirana voda od hladilnih naprav lahko uporabi za opisana primera ali kot dodajna voda za potrebe hladilnih stolpov. V fazi načrtovanja inženir pretehta prednosti zračno in vodno hlajenih generatorjev hladu tudi ob primerjavi porabe vode oziroma električne energije. Preučiti mora lokalne podnebne pogoje, kakšne alternative in strategije je mogoče najbolje uporabiti in izdelati večplastno analizo znotraj vseživljenjskega obdobja v namen vodenja lastnika skozi postopek odločanja, katerega predstavlja labirint zapletenih vprašanj, ki obdaja trajnostno gradnjo.

Pravijo, če znaš napisati enačbo problema, potem imaš tudi rešitev. Vendar ne gre

zamenjevati slepe uporabe enačbe z inženirstvom. Uspešen inženir mora znati oboje, napisati enačbo in razumeti njeno načelo. Enačba se sestoji iz spremenljivk in nespremenljivk. Slednje so določene in nanje ni mogoče vplivati. Torej lahko inženir reši problem in vpliva na izid zgolj in samo z upravljanjem spremenljivk. Ob razumevanju te preproste predpostavke se ključna razmerja in odvisnosti pokažejo sama od sebe in rešitev postane očitna. Pri trajnostni gradnji mora inženir prestopiti od običajnega podajanja odgovorov na vprašanja drugih k aktivnemu sodelovanju pri odločanju, kako doseči postavljene cilje projekta. S tem prestopi tudi iz povsem običajne storitve, kjer je zmožen vsakdo izdelati projekt in velja pravilo najnižje cene. Trajnostna gradnja predstavlja svet dodane vrednosti, kjer bo boljša inženirska storitev stala več.

Tudi zato je IZS ustanovila Komisijo za trajnostno gradnjo, ki bo delovala predvsem na področju energetske učinkovitosti, rabe pitne vode in notranjega okolja, manj na področju umestitve stavbe v prostor in uporabljenih materialov. Med nalogami komisije bo tudi vzpostavitev nabora strokovnih izobraževanj, ki se bodo pričakovano zaključila z izpitnim preverjanjem znanja in podeljevanjem strokovnih potrdil za določena strokovna področja. V ta namen komisija potrebuje najprej seznanitev s povprečnim inženirskim znanjem in razumevanjem posamezne tematike. Kot prva je izpostavljena energetska učinkovitost, za kar je na spletni strani IZS pripravljen vprašalnik. Sledili bosta še vprašanja iz ostalih dveh izpostavljenih področij. Inženirje, delujoče na področju energetske učinkovitosti, pozivamo, da s svojim sodelovanjem pomagata ugotoviti presečno tozadevno znanje.

Mitja Lenassi

Predsednik Komisije IZS za trajnostno gradnjo

Zbornica po meri članov

ANKETA - UKREPI - REALIZACIJA UKREPOV = IZBOLJŠANE IN DODATNE STORITVE

mag. Barbara Škraba Flis, univ.dipl.inž.grad.
Generalna sekretarka IZS

Predstavljamo vam izboljšane in dodatne storitve zbornice, h katerim smo pristopili na podlagi rezultatov ankete o delovanju in razvoju IZS, ki je bila izvedena januarja letos, in katere rezultate smo predstavili v marčevski številki revije IZS.NOVO (stran 9) in na spletni strani zbornice <http://www.izs.si/izpostavljenovica/n/aktualno-1065/>. Pri oblikovanju storitev smo izhajali ne le iz odgovorov na zastavljena vprašanja temveč tudi iz vaših komentarjev.

RAZŠIRJEN OBSEG VODENIH PODATKOV O POOBLAŠČENIH INŽENIRJIH V IMENIKU IZS

K nadgraditvi imenika so nas vodili trije cilji: pripomoči k vaši večji prepoznavnosti na trgu, pomagati investitorjem pri iskanju pooblaščenih inženirjev določenega profila in z ustreznimi pooblastili ter vpogled v delo članov s ciljem boljšega zastopanja vaših interesov.

Iz nadgrajenega imenika bodo tako na podlagi vašega dodatnega naročila lahko, poleg zakonsko določenih podatkov o pooblaščenem inženirju, razvidni tudi kontaktni podatki, kot so naslov, telefon, telefaks, e-naslov, pomembne reference, področje dela in zaposlitev.

Naročilo najdete na povezavi <http://www.izs.si/imeniki-seznami/imenik-pooblasčenih-inženirjev/narocilo-za-objavo-podatkov-v-imeniku-pooblasčenih-inženirjev/>.

Storitev je vključena v članarino.

OBJAVA SEZNAMA ČLANOV Z MIROVANJEM STATUSA POOBLAŠČENI INŽENIR NA SPLETNI STRANI

Seznam je bil vzpostavljen z namenom izboljšanja zaposlitvenih možnosti (brezposelnih) članov. Najdete ga na povezavi <http://www.izs.si/imeniki-seznami/seznam-clanov-izs-s-statusom-mirovanja-pooblasčenega-inženirja/seznam-clanov-izs-s-statusom-mirovanja/>.

Člani IZS, ki so uvrščeni na seznam, sicer izpolnjujejo pogoje za pooblaščenega

inženirja, a nimajo aktivnega statusa pooblaščenega inženirja (nimajo veljavne izkaznice in žiga pooblaščenega inženirja). Zato velja na tem mestu opozoriti, da ti člani ne morejo opravljati inženirskih storitev, ki jih po Zakonu o graditvi objektov lahko opravlja pooblaščen inženir, to je nastopati kot odgovorni projektant, odgovorni revident, odgovorni nadzornik za zahtevne objekte in odgovorni vodja del za zahtevne objekte, vse dokler svojega statusa ne spremenijo v aktivnega.

Storitev je vključena v članarino.

DELNO ZAPRTJE SPLETNIH STRANI IZS

Z delnim zaprtjem spletnih strani se osredotočamo na zagotavljanje storitev članom zbornice.

Spletne podstrani bomo zapirali postopno do konca leta. Med zaprte spletne strani bodo med drugim uvrščene naslednje rubrike: mesečni pregled Uradnega lista RS in izdanih standardov, brezplačni priročniki in smernice IZS, pripomočki dobre prakse, pojasnila in stališča IZS, vprašanja in odgovori s področja graditve objektov, prvi pravni nasvet, ogled video vsebin posvetov in okroglih miz.

Do zaprtih spletnih strani boste lahko dostopali z geslom, ki ste ga po pošti prejeli aprila skupaj s povabilom na volitve predstavnikov matičnih sekcij.

Storitev je vključena v članarino.

ORGANIZACIJA POSVETOV IN OKROGLIH MIZ

Posvete in okrogle mize organiziramo z namenom seznanjanja članov s problematiko in iskanja oziroma predstavitve rešitev za aktualne probleme stroke, dviga strokovnosti članov in aktualnosti dela sekcij.

Dva posveta sta bila organizirana že pred poletjem, do konca leta bo organiziranih še pet.

V kolikor ocenjujete, da bi se bilo potrebno pogovoriti še o čem, vas prosimo, da se obrnete na predsednika svoje matične sekcije ali predsednika komisije, ki pokriva

tematiko. Govorilne ure so objavljene na povezavi <http://www.izs.si/izpostavljenovica/n/aktualno-1007/>.

DOPOLNJEN PRAVILNIK O PROSTOVOLJNIH IZOBRAŽEVANJIH IZS

Cilj dopolnitve je bila odprava anomalij, nastalih kot posledica veljavnega točkovanja.

Pravilnik je stopil v veljavo 18.9.2013. Najdete ga na povezavi http://www.izs.si/fileadmin/dokumenti/pravilniki/pravilnik-izobrazevanje-2-30.7_01.pdf.

NAPOVEDUJEMO OKROGLE MIZE

Sreda 16. 10. 2013 ob 14:00

Energetska učinkovitost obstoječih stavb

Vodita: Mitja Lenassi, univ.dipl.inž.str.
in Mitja Drašler, univ.dipl.inž.str.

Sreda 20. 11. 2013 ob 14:00

Vpeljava dveh postopkov v slovensko inženirsko prakso: inštalacijska »usposobitev« (Cx) in inštalacijsko »preizkušanje, nastavitve ter uravnoteženje« (TAB)

Vodita: Mitja Lenassi, univ.dipl.inž.str.
in Mitja Drašler, univ.dipl.inž.str.

Četrtek 21. 11. 2013 ob 14:00

Problematika javnega naročanja storitev na področju geotehničnih del

Vodi: Matej Koršič, univ.dipl.inž.geol.

Sreda 27. 11. 2013 ob 14:00

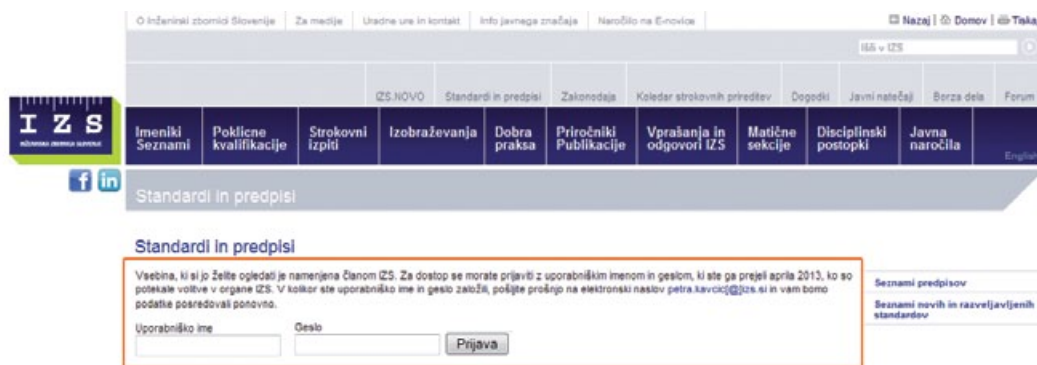
Vrednotenje nepremičnin in kakovost podatkov o nepremičninah

Vodita: Matej Kovačič, univ.dipl.inž. geod. in mag. Marijana Vugrin, univ. dipl.inž.geod.

Četrtek 28. 11. 2013 ob 14:00

Pobude za spremembo in dopolnitev Tehničnih smernic TSG-N-002 in TSG-N-003

Vodi: Ivan Leban, univ.dipl.inž.el.

Bistveno spremembo predstavlja določilo, da morata biti za pridobitev potrdila o stalnem strokovnem izpopolnjevanju članov IZS poleg pogoja, da član IZS v petih letih zbere 35 točk, hkrati izpolnjena še naslednja dva pogoja: da mora član IZS vsako leto zbrati vsaj 5 točk in da mora biti eno izpopolnjevanje, od tistih za pridobitev certifikata, s področja zakonodaje ali tehnične regulative. Pri tem je treba upoštevati, da se strokovno izpopolnjevanje na isto temo vrednoti le enkrat na pet let, edino izjemo predstavlja sprememba zakonodaje v tem petletnem obdobju.

Nov pravilnik je objavljen na povezavi <http://www.izs.si/fileadmin/dokumenti/pravilniki/Pravilnik-o-podeljevanju-nagrad-IZS-koncni-september-2013.pdf>.

TEZE ZA NUJNE SPREMEMBE SISTEMSKIH PREDPISOV

Teze so bile pripravljene s ciljem združitve pooblastil v enotno pooblastilo (tudi združitve strokovnih izpitov v enotni strokovni izpit), uskladitve pogojev za dostop do poklica zaradi uvedbe bolonjskega študijskega sistema, uvedbe nove razdelitve objektov

obraževanj. K nagraditvi programa smo že pristopili. Novosti bomo uvajali postopoma.

Koledar klasičnih izobraževanj je dostopen na <http://www.izs.si/izobrazevanja/izobrazevanja-izs/koledar-izobrazevanj-izs/>, brezplačna in plačljiva e-izobraževanja IZS pa so dostopna na <http://izs.mtv.si/>.

VODENJE REGISTRA REFERENC ČLANOV IZS

Namen registra je pomoč članom pri prijavi na javne razpise.

Službe zbornice so preučile dve možni različici pristopa in ju predstavili upravnom odboru zbornice. Le ta je potrdil eno. Pred nadaljevanjem projekta je potrebno z Ministrstvom za finance uskladiti enotna obrazca referenčnih potrdil za pooblaščenega inženirja in za podjetje ter doseči dogovor o uporabnosti (obvezni uporabi) registra referenc. Aktivnosti so v teku.

VZPOSTAVITEV SEZNAMA PREGLEDNIKOV NA TEHNIČNIH PREGLEDIH

Cilj seznama je dvig kakovosti tehničnih pregledov in pomoč upravnim enotam pri iskanju pooblaščenih inženirjev z ustreznim profilom in znanjem.

Komisija za vpis v imenik in upravni odbor zbornice sta potrdila predlog strokovnih služb. Predlog čaka na obravnavo na skupščini IZS.

Ker pa je na Ministrstvu za infrastrukturo in prostor v teku postopek za spremembo zakonodaje s področja graditve objektov, ki po konceptu, ki ga predlaga ministrstvo, spreminja postopek izdajanja uporabnih dovoljenj, se lahko zgodi, da projekt ne bo zaključen.

SPREMEMBE AKTOV IZS

Načrtovane so spremembe statuta in disciplinskega pravilnika IZS, predviden je sprejem volilnega pravilnika. Zaradi že omenjene napovedane spremembe zakonodaje, ki naj bi bila sprejeta do junija 2014, so le te aktivnosti zamaknjene v prihodnje leto. ■

K nadgraditvi imenika so nas vodili trije cilji: pripomoči k vaši večji prepoznavnosti na trgu, pomagati investitorjem pri iskanju pooblaščenih inženirjev določenega profila in z ustreznimi pooblastili ter vpogled v delo članov s ciljem boljšega zastopanja vaših interesov.

Glede na to, da smo z letošnjim letom vpeljali tudi spletna e-izobraževanja, smo v pravilnik zapisali tudi, da se ogled posameznega izobraževanja točkuje z eno (1) točko.

Za udeležbo na izobraževanjih IZS se točke vpišejo avtomatično, za priznanje in vpis točk drugih izobraževanj je potrebno na IZS nasloviti vlogo. Definirali smo popolno vlogo in dopisali, da je potrebno za obravnavo vloge za priznanje kreditnih točk, tej priložiti tudi potrdilo o plačilu.

PRENOVLJEN SISTEM PODELJEVANJA NAGRAD IZS

Od julija letos je v veljavi prenovljen sistem podeljevanja nagrad. Po njem bo IZS v bodoče podeljevala Nagrado IZS (za enkrat ali večkratno inženirski dosežek ali za življenjsko delo), Nagrado Jožefa Mraka za inovativnost, naziv Častni član IZS in Priznanje za obetajočega mladega inženirja. Le-tega se podeli članu IZS, mlajšemu od 35 let.

glede na zahtevnost gradnje, optimizacije postopka pridobitve gradbenega dovoljenja in prenove ureditve delovanja zbornice.

Teze so bile resornemu ministrstvu poslane junija in julija letos in jih najdete na povezavi <http://www.izs.si/novica/n/odzivna-delovne-teze-za-prenovo-prostorske-in-gradbene-zakonodaje-1158/>

NADGRADITEV PROGRAMA IZOBRAŽEVANJ

Cilj je program izobraževanj po meri članstva.

Ta naj bi vključeval tako izobraževanja po predlogih članov kot izobraževanja za mlade in brezposelne inženirje, več izobraževanj na lokacijah izven Ljubljane in strokovnih ogledov objektov in naprav ter pomembnejših sejmov, nadalje uvedbo brezplačnih komercialnih izobraževanj in brezplačen ogled omejenega obsega e-izo-

Zbornica po meri članov

IMENOVANE NOVE SESTAVE KOMISIJ IN PROJEKTHNIH SKUPIN

Upravni odbor IZS je na septembrski seji imenoval nove sestave komisij in projektnih skupin ter njihove predsednike oziroma vodje.

Komisijo za dobro prakso je nadomestil z novo komisijo za trajnostno gradnjo.

Odločil je, da bo v bodoče delo projektne skupine za javna naročila in sveta za spremljanje javnih naročil združeno v novi komisiji za javna naročila, ki jo bo še imenoval.

V okviru komisije za sistemske zakone bo v bodoče poleg projektne skupine za prostor delovala tudi delovna skupina za okolje.

Vabimo vas, da se s predlogi in problematiko obračate direktno na predsednike komisij in vodje projektnih skupin ter njihove člane.

Govorilne ure so objavljene na povezavi <http://www.izs.si/izpostavljena-novica/n/aktualno-1007/>.

e-naslov za sporočila je izs@izs.si.

Nove sestave komisij veljajo od 26. 9. 2013.

KOMISIJA ZA STROKOVNE IZPITE

dr. Janez REFLAK univ.dipl.inž.grad., MSG – predsednik

dr. Janez HROVATIN, univ.dipl.inž.el., MSE
Jože SOVINC, univ.dipl.inž.str., MSS, P in V
Andrej ROBIČ, univ.dipl.inž.str., MSS, R
Jožef STUDENČNIK, univ.dipl.inž.metal. in mater., MST-T, P in V

Danijel Aleksander PODPEČAN, univ.dipl.inž.kem.tehno., MST-T, R

mag. Tadej MARKIČ, univ.dipl.inž.grad., MST-PV, P in R

dr. Primož GSPAN, univ.dipl.fiz., MST-TV, P in R

dr. Uroš BAJŽELJ, univ.dipl.inž.rud. in geotehnol., MSRG, P in V in R

dr. Aleš BREZNIKAR, univ.dipl.inž.geod., MSGeo in GI

KOMISIJA ZA IZOBRAŽEVANJE

dr. Željko VUKELIČ, univ.dipl.inž.rud. in geotehnol., MSRG – predsednik

Metka ZAJC POGORELČNIK, univ.dipl.inž.grad., MSG

Anton AVČIN, univ.dipl.inž.el., MSE

mag. Vinko VOLČANJK, univ.dipl.inž.el., MSE

Mirt MARTELANC, univ.dipl.inž.str., MSS

Žiga LEBAR, dipl.inž.str., MSS

dr. Primož GSPAN, univ.dipl.fiz., MST

Matej HAŠAJ, univ.dipl.inž.geod., MSGeo

KOMISIJA ZA SISTEMSKÉ ZAKONE

Ivan LEBAN, univ.dipl.inž.el., MSE – predsednik

mag. Bernardka JURIČ, univ.dipl.gosp.inž., MSG

Dejan PREBIL, univ.dipl.inž.grad., MSG

Ivo BLAŽEVIČ, univ.dipl.inž.el., MSE

Mitja LENASSI, univ.dipl.inž.str., MSS

Žiga LEBAR, dipl.inž.str., MSS

mag. Aleš GLAVNIK, univ.dipl.inž.str., MST

Roman MAČEK, univ.dipl.inž.rud. in geotehnol., MSRG

Matjaž GRILC, univ.dipl.inž.geod., MSGeo

Andrej HUDOKLIN, dipl.inž.geod., MSGeo

PROJEKTHNA SKUPINA ZA PROSTOR

Matjaž GRILC, univ.dipl.inž.geod., MSGeo – vodja

mag. Bernardka JURIČ, univ.dipl.gosp.inž., MSG

Ivan LEBAN, univ.dipl.inž.el., MSE

Franc HROVATIN, univ.dipl.inž.str., MSS

Janko ČERNIVEC, univ.dipl.inž.gozd., MST

Roman MAČEK, univ.dipl.inž.rud. in geotehnol., MSRG

mag. Tomaž ČERNE, univ.dipl.inž.geod., MSGeo

KOMISIJA ZA TRAJNOSTNO GRADNJO

Mitja LENASSI, univ.dipl.inž.str., MSS – predsednik

dr. Marjana ŠIJANEC ZAVRL, univ.dipl.inž.grad., MSG

mag. Uroš FONOVIČ, univ.dipl.inž.grad., MSG

Marijan KUHELJ, univ.dipl.inž.str., MSS

mag. Borut GLAVNIK, univ.dipl.inž.el., MSE

Alenka VRHOVEC KRAMARIČ, mag.

farm., MST

mag. Josip SADNIKAR, univ.dipl.inž.geol., MSRG

Samo JAKLJIČ, univ.dipl.inž.geod., MSGeo

KOMISIJA ZA INFORMIRANJE

Matjaž GRILC, univ.dipl.inž.geod., MSGeo – predsednik

dr. Janez DUHOVNIK, univ.dipl.inž.grad., MSG

Matija BRENČIČ, univ.dipl.inž.grad., MSG

Damjan MEŽIČ, dipl.inž.el., MSE

Žiga LEBAR, dipl.inž.str., MSS

Franc PEČOVNIK, univ.dipl.inž.str., MST

Matej KORŠIČ, univ.dipl.inž.geol., MSRG

ODBOR REGIJSKE PISARNE MARIBOR

Franc AVŠIČ, univ.dipl.inž.grad., MSG – vodja

Marko JAKOB, univ.dipl.inž.grad., MSG

Boris STERGAR, univ.dipl.inž.grad., MSG

Peter KOREN, univ.dipl.inž.grad., MSG

mag. Andrej KOSMAČIN, univ.dipl.inž.

el., MSE

Bojan FABČIČ, univ.dipl.inž.str., MSS

Vladimir HRNČIČ, univ.dipl.inž.metal. in mater., MST ■

Prostorska in gradbena zakonodaja

STALIŠČE IZS DO KONCEPTA NORMATIVNIH SPREMEMB PROSTORSKE IN GRADBENE ZAKONODAJE

V avgustu nas je Ministrstvo za infrastrukturo in prostor RS, Direktorat za prostor v vednost posredoval koncept normativnih sprememb prostorske in gradbene zakonodaje ter napovedal, da ga bodo v avgustu posredovali v medresorsko obravnavo in v potrditev vladi, nato pa bodo pristopili k aktivni pripravi zakonskih rešitev.

Na IZS smo koncept preučili in ugotovili, da je zaradi njegove različne stopnje dodelanosti posameznih njegovih tematik, ki dopušča dvome, do njega zelo težko zavzeti stališče.

Koncept v več točkah ne sledi predlogu, ki ga je IZS posredovala Ministrstvu za infrastrukturo in prostor v okviru skupine Odgovorno do prostora (ZGOdba-maj 2012 ter Cilji in teze vezani na graditev-junij 2013). Iz koncepta je namreč izostalo nekaj bistvenih točk predloga skupine Odgovorno do prostora, zaradi katerih je bil le ta konsistenten in celovit. Poleg tega je v konceptu predlaganih nekaj nedomišljenih rešitev, ki po prepričanju IZS ne bodo izboljšale stanja, ampak ga bodo še poslabšale.

Zato smo podprli skupno stališče skupine Odgovorno do prostora, v katerem je med drugim zapisano, da pričakujemo pravočasno in splošno zadovoljivo strokovno razpravo o novih rešitvah, torej ne le seznanitve z že pripravljenimi rešitvami in možnostjo podaje komentarja.

Poleg zgoraj zapisanega smo Ministra za infrastrukturo in prostor obvestili, da bo, v kolikor spremembe ne bodo celovite in usklajene s stroko, naše stališče do sprememb zakonodaje negativno in ne dovolimo omenjanja sodelovanja naše zbornice v postopku priprave sprememb zakonodaje, ker imamo negativne izkušnje s sprejemanjem prehitrih in nepremišljenih sprememb v zadnjih desetih letih. ■

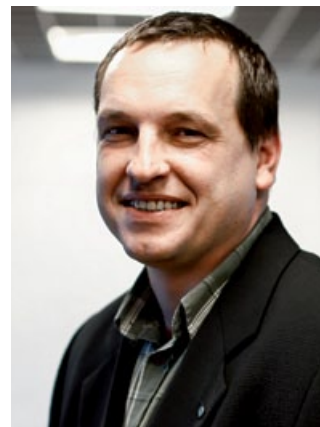
Koncept normativnih sprememb prostorske in gradbene zakonodaje MZiP, skupno stališče skupine Odgovorno do prostora in pismo IZS ministru najdete na povezati:

<http://www.izs.si/zakonodaja/staliscs-izs/staliscs-n/staliscs-izs-do-koncepta-normativnih-sprememb-prostorske-in-gradbene-zakonodaje-1240/>

Navodilo Geodetske uprave
Republike Slovenije

IZVEDBA MINIMALNIH VPISOV STAVB IN DELOV STAVB

Matej Kovačič, univ.dipl.inž.geod.
Predsednik UO MSGeo

Matej Kovačič

Pri izdelavi elaborata za prvi vpis stavbe v kataster stavb se je v zadnjem obdobju ugotavljalo, da mine od določitve identifikatorjev po naročilu geodetskega ali projektantskega podjetja do izvedbe v bazi katastra stavb in registra nepremičnin precej časa in v bazah obstajajo stavbe ali deli stavb samo z določenimi identifikatorji brez ostalih podatkov o stavbi in delu stavbe in s tem posledično brez vrednosti. Celo v kolikor stavba ali več stavb in njihovi deli skupaj sestavljajo nepremičnino, se je ob rezervaciji dodatnega dela ali stavbe na isti parceli zgodilo, da celotna nepremičnina ni imela izračunane vrednosti, vse dokler se na podlagi elaborata in sklepa Geodetske uprave Republike Slovenije (GURS) manjkajoča nova sestavina nepremičnine ni evidentirala v bazi. Podatke o vrednosti nepremičnin pa uporabljajo različni drugi uporabniki (socialni transferji, odločbe o plačilu vrtca, ...); in ravno zaradi te pomanjkljivosti v sistemu evidentiranja nepremičnin je bilo potrebno pripraviti novo navodilo in z njim nekoliko spremeniti proces izdelave elaborata. Vzroki, da je čas od naročila izdelave elaborata do oddaje elaborata lahko zelo dolg, pa so lahko zelo različni (usklajevanje z lastniki nepremičnin, neplačilo storitve, težave podjetja z izvedbo, ...).

Navodilo je začelo veljati 30.9.2013; skupaj z navodilom je GURS pripravila tudi nove obrazce za naročilo in rezervacijo podatkov. Ob rezervaciji podatkov je potrebno po novem obvezno opraviti minimalen vpis stavbe in delov stavb in podati poleg podatkov o približni lokaciji tudi dodatne

podatke o letu izgradnje stavbe, podrobnejši dejanski rabi delov stavb in površini delov stavb. V primeru delitve ali združitve delov stavb, ki so že evidentirani v katastru stavb, se dodatnih podatkov ne pošilja, saj bi s tem povzročili dvojno evidentiranje. Dodatni podatki niso obvezni za stavbe z več kot 10 deli.

Sprejeto navodilo zagotovo delno inčasno rešuje problem stavb in delov stavb, ki nimajo podatkov za izračun vrednosti nepremičnine v evidenci katastra stavb, in zagotavlja, da se bo zmanjšal delež le teh.

Vendar rešitev ni sistematična in predstavlja dodatno administrativno delo za podjetja, manjšo spremembo procesa izdelave elaborata in spremembe programske opreme. Informacijski sistem GURS bi moral biti narejen tako, da v sistemu evidentiranja nepremičnin loči stavbe in dele stavb, za katere je postopek evidentiranja v teku, od ostalih stavb v evidenci, prav tako stavbe in deli stavb, ki so v postopku evidentiranja, ne bi smeli imeti vpliva na sistem vrednotenja nepremičnin. Že dolgo časa napovedana posodobitev in prenova informacijskega sis-

tema na GURS bi morala zagotavljati geodetskim/projektantskim podjetjem dostop do evidence na način, da bi lahko avtomatsko rezervirali, spreminjali in usklajevali podatke o stavbah in delih stavb za stavbe, ki še niso katastrsko vpisane, ne pa da se to delo izvaja preko obrazcev in referentov. ■

Navodilo GURS in novi obrazci za naročilo in rezervacijo so dosegljivi na:

<http://www.izs.si/novica/n/objavljamo-novo-navodilo-gurs-za-izvedbo-minimalnih-vpisov-stavbe-in-delov-stavb-v-kataster-stavb-12/>

POGOVOR Z MAG. EMO POGORELČNIK, GURS

Ob izdaji novega navodila smo za dodatna pojasnila prosili mag. Emo Pogorelčnik iz Urada za nepremične Geodetske uprave Republike Slovenije.

Kdo odgovarja za pravilnost poslanih podatkov? Ali mora biti dokument, ki je poslan po e-pošti, podpisan in potrjen s strani odgovorne osebe v podjetju ali odgovornega geodeta, ali je lahko poslan v pdf formatu?

Za pravilnost podatka o centroidu stavbe in povezave s parcelo odgovarja podjetje, ki je podatke ob rezervacijo posredovalo. To podjetje pri minimalnem vpisu tudi vpišemo v CB STAVBE. Za ostale podatke odgovarja naročnik/lastnik. Geodetsko podjetje/projektant naročnika/lastnika opozori, da bodo podatki minimalnega vpisa in na podlagi teh podatkov izračunana vrednost nepremičnine na voljo vsem uporabnikom podatkov registra nepremičnin (e-sociala, davek,...). Pri določitvi minimalnih vpisov delov stavb geodetska podjetja in projektante opozarjamo na pravilno določitev števila delov stavb. Če se ob dokončni izdelavi elaborata ugotovi, da je bilo naročeno preveliko število delov stavb, je potrebno z izmenjevalnim formatom le-te izbrisati. Obrazec "REZERVACIJA PARCEL in ZK TOČK, MINIMALNI VPIS STAVBE ter MINIMALNI VPIS DELOV STAVBE", ki je priloga izdanemu navodilu in s katerim nam boste poslali zahtevane podatke, že do sedaj ni bilo potrebno podpisovati in žigosati. Obrazec tako kot do sedaj pošljete po e-pošti.

Ali se bodo ti podatki in posledično vrednosti nepremičnin uporabili za odmero davka, v postopkih e-sociala, ipd..?

Da – podatki minimalnega vpisa gredo čez noč v register nepremičnin in so z izračunano vrednostjo nepremičnin dostopni za odmero davka, e-sociala, kot tudi vsem ostalim uporabnikom podatkov registra nepremičnin.

Kakšen status bodo imeli ti podatki v katastru stavb (katastrski, registrski)?

V katastru stavb ti podatki ne bodo imeli katastrskega statusa.

V izdanem navodilu je navedeno, da se bodo deli stavb brez podatkov za izračun vrednosti in v kolikor ti podatki ne bodo evidentirani v roku enega leta, izbrisali. Od katerega datuma naprej začne teči ta rok?

Podatke o minimalnih vpisih brez podatkov (samo identifikatorji) po geodetskih pisarnah že čistimo (kontrola v sistemu kontrol podatkov Geodetske uprave). To izvajamo kontrolirano po možnosti po predhodnem kontaktu s podjetjem, ki je rezervacijo naročilo (od 31.5.2012 vodimo tudi podatke o podjetju, ki je naročilo identifikatorje). Rok, o katerem smo pisali v navodilu, pa prične za vsak minimalni vpis posebej teči od veljavnosti tega navodila naprej – torej od 30.9.2013 naprej.

Ali to velja tudi za stavbe, za katere smo izdelali ali že izdelujemo elaborate, pa smo za njih naročili številko stavbe in delov stavb, vendar elaborati še niso bili oddani na Geodetsko upravo iz različnih razlogov (neplačilo s strani naročnika, nestrinjanje vseh lastnikov delov stavb,...)?

To velja za vse minimalne vpise. Ob kontroliranem čiščenju podatkov minimalnih vpisov za nazaj, identifikatorjev za stavbe, kjer ugotovimo, da objekt na terenu obstaja, ne brišemo. Za take stavbe poskušamo s terensko identifikacijo pridobiti podatke, da se izračuna vrednost. Problem pa so določitve minimalnih vpisov več delov stavb. Tam bomo morali skupaj poskrbeti (za nazaj s skupno komunikacijo geodetska podjetja-geodetska uprava, za naprej pa v skladu z navodili) za čim manjšo količino identifikatorjev delov stavb brez podatkov.

Ali lahko tudi za te stavbe izvedemo ponovno rezervacijo oz. naredimo mi-

nimalni vpis in npr. ne podamo uporabne površine; s tem del stavbe dobi višjo vrednost in na ta način stimuliramo naročnike, da plačajo storitev? Ali v obrazcu za rezervacijo navedemo že "prave" identifikatorje?

Da – za te podatke smo zelo zainteresirani. Tudi uslužbenci Geodetske uprave za take stavbe s terensko identifikacijo ne morejo zajeti uporabne površine – ocenijo lahko le celotno površino. Zaradi organizacije dela na Geodetskih upravah pa predlagamo, da takih podatkov ne pošiljate preko obrazcev za rezervacije – predlagamo, da jih pošljete kar preko seznama na konkretno pisarno Geodetske uprave in zraven poveste, kaj pošiljate (podatke o stavbah in delih stavb za elaborate, ki so v delu oz. že izdelani, niso pa še oddani na Geodetsko upravo).

Ob izmeri stavbe in delov stavb se mora opraviti seznanitev oz. obravnava z lastniki delov stavb. V zapisniku obravnave v bodoče ne bomo imeli "pravih" identifikatorjev oz. številke stavb in delov stavb. Kako se v elaboratu prikaže povezava med delom stavbe v zapisniku in kasneje rezervirano številko dela stavbe (dodatni seznam preoštevilčbe, skica preoštevilčenja)?

Obravnava se mora izvesti, ko je elaborat že čisto izdelan, saj mora geodetsko podjetje ali projektant opraviti obravnavo in lastniku pokazati potek razdelitve delov stavb s primerjavo poteka v elaboratu in naravi – lastnik mora soglašati z že izdelanim elaboratom (Pravilnik o vpisih v kataster stavb našteva podatke in dele elaborata, kjer lastnik poda soglasje, da izkazuje dejansko stanje v naravi). Predlagamo, da se minimalni vpis izvede pred obravnavo z lastniki delov stavb. S tem se izognemo zapletom z identifikatorji.

Javno naročanje

ANALIZA SPREMLJANJA JAVNIH NAROČIL INŽENIRSKIH STORITEV V LETU 2013 IN PREDLOGI IZS

mag. Barbara Škraba Flis, univ.dipl.inž.grad.
Generalna sekretarka IZS

mag. Barbara Škraba Flis

Na zbornici je od decembra 2012 do konca septembra 2013 potekal projekt aktivnega spremljanja javnih naročil inženirskih storitev. Vanj smo bile poleg sveta IZS za spremljanje javnih naročil vključene tudi strokovne službe zbornice. **Namen projekta** je bil ugotoviti stanje na področju javnega naročanja, ga analizirati in pripraviti predloge za izboljšanje stanja, njegov **cilj** pa dvig kakovosti inženirskih storitev in javnih objektov.

Nabor opravljenih aktivnosti:

- pregledovali smo javna naročila velikih vrednosti in naročila male vrednosti za področje inženirskih storitev,
- obravnavali smo zapisnike o odpiranju ponudb in sklepe o izbiri,
- dajali smo pripombe na pomanjkljivo ali neustrezno razpisno dokumentacijo,
- izdelovali smo izračune primernih cen razpisanih storitev,
- člane smo seznanjali z ugotovitvami,
- javne naročnike smo opozarjali na pomanjkljivosti in nevarnosti.

Splošne ugotovitve:

- kakovost inženirskih storitev, naročenih v postopkih javnih naročil je v povprečju prenizka,
- zakonodaja o javnem naročanju ne vzpodbuja naročanja kakovostnih inženirskih storitev,
- postopki javnih investicij so v povprečju preslabo vodeni,
- številni javni objekti so nefunkcionalni, netrajnostni in predragi,
- sistem javnega naročanja zavira razvoj kakovostnih ponudnikov, saj praksa kaže, da se storitve oddajajo po ceni, ki ne omogoča razvoja, kot tudi po ceni izpod lastne,
- zatečeno stanje vodi v nazadovanje domače inženirske stroke.

Najbolj pereči identificirani problemi:

- neprepoznavanje in neizločanje neobičajno nizkih ponudb,

- izbira ponudnika skoraj izključno na podlagi najnižje cene,
- reference.

NEPREPOZNAVANJE IN NEIZLOČANJE NEOBIČAJNO NIZKIH PONUDB**Rezultati analize:**

- Analiza javnih naročil inženirskih storitev je pokazala, da sta kriterija, »50% nižje od povprečne vrednosti in več kot 20% nižje od naslednje uvrščene ponudbe«, pri katerih mora javni naročnik preveriti ali je ponudba neobičajno nizka, izpolnjena samo v 26% primerov.
- Kljub temu, da sta bila kriterija izpolnjena, so javni naročniki v večini primerov oddali naročilo za najnižjo ceno. In to tudi v primerih, ko smo jih opozorili, da ponudba z neobičajno nizko ceno inženirske storitve vodi v sum o tem, ali bo ponudnik sposoben izvršiti storitev in ali jo bo sposoben izvesti v kakovosti, kot jo določajo predpisi in stroka.
- Večina javnih naročnikov ima težave s preverjanjem ali je ponudba neobičajno nizka ali ne, zaradi česar se pri preverjanju zadovoljijo z izjavo zakonitega zastopnika ponudnika, da bo delo opravil.
- Nekateri javni naročniki se niti ne zavedajo, da so pogoji iz 14. člena ZJN izpolnjeni.
- V številnih primerih ponudbene cene segajo pod lastno ceno storitve.
- Javni naročniki, s katerimi smo se pogovarjali, so izrazili željo po jasnem navodilu/postopku v zakonu po katerem bi izločili ponudnike z neobičajno nizko ceno.

Tuja praksa:

- Pogovorili smo se z nemškimi in avstrijskimi kolegi, saj se pri pripravi slovenske zakonodaje največkrat naslanjamo prav na njihovo.
- V Nemčiji imajo cenik inženirskih storitev, ki ga je sprejel Nemški zvezni parlament; upoštevati ga morajo vsi podjetniki inženirskih storitev s sedežem v Nemčiji.

Ponudniki konkurirajo tako samo s kakovostjo.

- V Avstriji javni naročniki (javne agencije za stavbe, ceste, železnice) neobičajno nizke ponudbe prepoznajo in izločijo po posebnem postopku in na podlagi vnaprej določenih kriterijev, ki si jih zapišejo v razpisni dokumentaciji. Kot neobičajno nizka je na primer opredeljena ponudba cena, ki leži več kot 20% pod "mediano" (mediana pomeni srednjo vrednost v zaporedju ponudbenih cen rangiranih vseh prispelih ponudb in naročnikove ocenjene vrednosti naročila). Takšen način ne predstavlja nevarnosti za koruptivna ravnanja, saj se vnaprej ne ve niti števila ponudb niti njihove vrednosti in s tem povezane vrednosti »mediane«.
- Zakonodaja o javnem naročanju v Avstriji je primerljiva z našo, zato ne vidimo razlogov, da javni naročniki postopka ne bi uporabljali tudi pri nas.

Predlog IZS:

Ker javni naročniki iz razloga premajhne določenosti zakonodaje o javnem naročanju ne prepoznajo oziroma si ne upajo izločiti neobičajno nizkih ponudb, predlagamo, da se v oba zakona o javnem naročanju vnese določilo, da mora javni naročnik v razpisni dokumentaciji navesti postopek in kriterije, po katerih bo prepoznal in izločil neobičajno nizke ponudbe. Ponudniki bi bili tako prisiljeni bistveno bolj preudarno pripraviti ponudbe in izhajati iz lastne cene storitve, ne pa da za vsako ceno skušajo pridobiti naročilo, potem pa kakovost storitve prilagajajo ceni.

IZBIRA PONUDNIKA SKORAJ IZKLUČNO NA PODLAGI NAJNIŽJE CENE**Dejstva:**

- Izbira inženirskih storitev predstavlja najpomembnejšo odločitev, ki vpliva na uspešnost celotnega investicijskega projekta.
- Če se vrši izbira samo na osnovi cene, je tveganje, da bo pristop k izvedbi storitve necelovit, neprofesionalen.

V razpravi v DS RS so sodelovali tudi člani IZS. Na sliki g. Danijel Muršič, MSS.

- Izbira samo na osnovi cene ne daje nikršnih zagotovil naročniku, da bo dobil najboljšo inženirsko rešitev.
- Da bi naročnik za svoj denar dobil najboljši mogoč projekt, bi moral za izvajalca inženirske storitve izbrati najekonomičnejšega in ne najcenejšega ponudnika.
- Da bi lahko to storil, bi moral za vsako posamezno naročilo izdelati merila za vrednotenje ponudb takšnih uslug.
- Najbolj poznana tovrstna merila so merila Svetovne banke z naslovom "Guidelines: Selection And Employment of Consultants by World Bank Borrowers".
- V teh merilih je priporočena metoda za vrednotenje ponudb inženirskih uslug metoda na temelju kakovosti in cene. Kakovost se po merilih Svetovne banke meri z:
 - izkušnjami ponudnika na področju predmeta naročila (reference podjetja, vključujoč certifikate kakovosti, zaščite okolja, ipd.),
 - usposobljenostjo in kompetentnostjo ključnega osebja (reference strokovne ekipe),
 - kakovostjo obdelave predložene metodologije in plana dela po aktivnostih in organizaciji strokovne ekipe.
 Odvisno od posebnih, specifičnih zahtev predmeta naročila, sta mogoča še dva kriterija:
 - poznavanje lokalnih pogojev,
 - sposobnost in izkušnje pri prenosu znanja.
 Vsak od kriterijev je lahko sestavljen iz več podkriterijev.

Predlog IZS:

V cilju dobrega gospodarjenja z javnim denarjem predlagamo, da se v oba zakona o javnem

naročanju vnese določilo, da lahko javni naročnik inženirske storitve odda izključno na podlagi najekonomičnejše ponudbe (metoda izbora na osnovi kakovosti in cene), pri čemer znaša razmerje med kakovostjo in ceno od 60%:40% do 80%:20% v korist kakovosti.

REFERENCE

Reference so pereč problem:

- ker so domače reference zaradi odsotnosti investicij v Sloveniji v letih finančne in gospodarske krize skoraj usahnile,
- ker ponudniki predložijo lažne reference,
- ker naročniki sprejemajo kot pozitivne reference tudi reference za neizvedene objekte,
- ker je potrditven sicer še veljavne reference na vedno novem, vsakokrat drugaćnem obrazcu preveč zamudno in včasih nemogoče,
- ker reference podjetja in posameznika na obrazcih običajno niso jasno opredeljene in ne omogočajo vrednotenja ponudnika in ključnega osebja ločeno.

Predlog IZS:

Predlagamo

- podaljšanje obdobja veljavnosti pridobljenih referenc iz treh (3) na deset (10) let, za specifične objekte, ki se redko gradijo, pa celo na daljše obdobje. V povezavi s tem naj se po merilih za ocenjevanje ponudb predpiše progresivno točkovanje starosti referenc-novejše reference bi bile bolje vrednotene. Primeroma: referenca stara do 5 let – 10 točk, referenca stara od 5-10 let – 2 točki, referenca stara nad 10 let – 1 točka. Štejejo naj izključno reference iz skupin istega oddelka po notni klasifikaciji dejavnosti (prvi dve številki) ali strožje (skupina, razred).

POBUDA ČLANOV ZA VODENJE REFERENC V IMENIKU IZS

Člani ste na zbornico naslovili pobudo, da bi zbornica izdala dva obrazca: enotno referenčno potrdilo za podjetje in za pooblaščenega inženirja in za tiste inženirje in podjetja, ki bi to želeli, pričela voditi seznam potrjenih referenc. V tako vzpostavljen seznam referenc bi bilo mogoče brezplačno javno vpogledati (podobno kot upravni delavec pred izdajo gradbenega dovoljenja vpogleda v imenik pooblaščenih inženirjev, ki je javno objavljen na spletni strani zbornice). Pobudo, ki sta jo podprla tako upravni odbor IZS kot skupščina zbornice smo v službah preučili, jo razdelali in predstavili generalnemu direktorju Direktorata za javno naročanje Ministrstva za finance Sašu Matasu, saj ne želimo, da bi bil razširjen imenik IZS sam sebi namen. S konkretnimi pogovori na to temo naj bi po zagotovilu Ministrstva za finance nadaljevali v oktobru.

- da se kot pozitivne štejejo le reference, ki se nanašajo na izvedene objekte,
- da se uzakoni uporabo dveh enotnih referenčnih obrazcev (za podjetja, za pooblaščenega inženirja) in hkrati uvede vpogled v bazo referenc, ki smo jih pripravljene vzpostaviti in voditi na Inženirski zbornici Slovenije.

DRUGO

Izboljšanje razmer na področju javnih naročil vidimo tudi v:

- pripravi in uveljavitvi pravilnika ali smernice za javno naročanje inženirskih storitev, ki bi ga morala pripraviti stroka (IZS je pripravljena to nalogo prevzeti), ministrstvo za finance pa bi ga moralo samo revidirati,
- standardizaciji in obvezni uporabi standardnih popisov del v gradbeništvu (vključitev v ZGO),
- izvedbi izobraževanj za javne naročnike, z namenom dviga zavedanja javnih naročnikov o pomenu javnega naročanja in pripravi razpisne dokumentacije ter izobraževanj ponudnikov o sistemu in pravih javnega naročanja.

Ugotovitve analize in predloge smo 25. septembra 2013 predstavili v Državnem svetu republike Slovenije na posvetu o problematiki javnih naročil, na kateri so sodelovali tudi Državna revizijska komisija, Računsko sodišče RS, Obrtno podjetniška zbornica, Gospodarska zbornica Slovenije in Direktorat za javno naročanje Ministrstva za finance. ■

Primer dobre prakse javnega naročanja

JAVNO NAROČILO Z IZBIRO EKONOMSKO NAJUGODNEJŠEGA PONUDNIKA ZA PROJEKTIRANJE IN GRADNJO

IZVEDBA JN V SKLADU Z DOLOČILI ZGO, ZJN IN FIDIC-RUMENO KNJIGO

Borut Skornšek, dipl.inž.grad.
Član MSG

PROJEKT IN NALOGA

Javni zavod Psihiatrična bolnišnica Vojnik se je v preteklih letih, v skladu s svojim načrtom poslovanja, soočal s številnimi zahtevnimi in pomembnimi investicijami. Ena od njih je tudi zamenjava obstoječe transformatorske postaje (TP) ter izvedba povezovalnega hodnika med glavnim objektom in objektom terapije ter ureditev dodanih prostorov v objektu terapije. V okviru izvedbe javnega naročila smo kot svetovalno podjetje dobili zahtevno nalogo izvedbe javnega razpisa za oddajo naročila tako, da bo mogoče dela (načrtovanje in izvedba) izvesti v skladu z vnaprej postavljenimi in opredeljenimi cilji, med katerimi je tudi končna vrednost naročila.

DOKUMENTACIJA

Za namenom čim natančnejše ocene stroškov investicije je investitor v letu 2011 najprej naročil idejni projekt (IDP). V skladu z osnovnimi pravili vodenja projektov je IDP minimalni potreben nivo za pravilno oceno investicije. IDP je bil izdelan na podlagi obširne projektne naloge (PN), ki smo jo pripravili skupaj z naročnikom. PN je bila usklajena s potrebami in zahtevami naročnika, zakonodajo, pravilniki, ki podrobneje urejajo delovanje področja naročnika in izkušnjami iz vseh, že zaključenih investicij. Na osnovi IDP ter popisov in specifikacij, pripravljenih na osnovi PN in IDP, sta bila določena vrednost predvidene investicije

ter pripravljen dokument identifikacije investicijskega projekta (DIIP).

ZAKONODAJNI OKVIR

Izvedbo javnih naročil ureja Zakon o javnem naročanju – v času izvedbe je bil to ZJN-2C. Le ta je sodelujočim predstavljal okvir in osnovne omejitve. Druge omejitve je predstavljal Zakon o graditvi objektov – v času priprave razpisa je bil v veljavi ZGO-1D. Ostala zakonodaja in predpisi so bili ali eksplicitno navedeni v PN ali pa jih je ponudnik dolžan upoštevati že pri izvajanju svojih poslovnih aktivnosti in za potrebe tega prispevka navedba ostalih takšnih predpisov ni pomembna.

NALOGA IN CILJI

Z analizo dostopnih podatkov podobnih primerov JN smo prišli do spoznanja, da je dela, oddana na podlagi »Design and Build« pogosto prevzel izvajalec, ki je sodelujočim projektantom lahko narekoval rešitve, ki niso bile vedno v korist končnega naročnika. Gradbena podjetja po pravilu naše prakse nastopajo tudi kot inženiringi, kar lahko vodi v nasprotje interesov. Interes gradbenih podjetij je pogosto predvsem finančne narave in se ne odraža vedno v pridobitvi pozitivnih referenc, ampak v zadnjih letih predstavlja pridobitev naročila le potrebo po pridobitvi in izvedbi posla »za vsako ceno«. Zavedajoč se dejstva, da gre za organizacijo gradbenega projekta ter spe-

cifičnih tržnih razmer – tako splošnih, kot posebej še dodatno zaostrenih razmer znotraj gradbene panoge – smo želeli pripraviti javni razpis za oddajo in izvedbo del tako, da bi ob izpolnjevanju zahtev zakonodajnih okvirov dosegli še naslednje cilje:

- izvesti razpis tako, da se izbranega izvajalca v največji možni meri zaveže izpolniti zahteve in pričakovanja naročnika,
- preprečiti morebitne manipulacije pri iskanju projektnih rešitev in izdelavi projektne dokumentacije,
- pridobiti ponudbo v okviru ocenjene vrednosti investicije in na način, ki ne omogoča naknadnih zahtevkov izvajalcev,
- pridobiti ponudbo tako, da se izloči neprimerne ponudnike in prepreči dolgotrajne postopke pritožb in revizij.

IMPLEMENTACIJA

Ob pregledu zakonodaje smo ugotovili, da ZJN-2C omogoča določanje različnih kriterijev za izbiro najboljšega ponudnika in da kriterij ni nujno najnižja cena. Pogoj za določanje drugačnih kriterijev je, da lahko vsak ponudnik kadarkoli z uporabo predpisane metodologije preveri točkovanje in končni rezultat izbire, še vedno pa je cena s pomembnim deležem upoštevana pri izbiri. Tako smo določili kriterije, uteži in ustrezno formulo za izračun rezultata, kot je razvidno iz razpredelnice v Tabeli 1.

Za uspešno izvedbo naročila izvedbe gradbenih storitev z izdelavo projektne dokumentacije je bilo potrebno izbrati primerno pogodbeno (obligacijsko) podlago. Glede na zastarelost in nedorečenost Posebnih gradbenih uzanc (sprejete in veljavne od 1. aprila 1977) smo se odločili za uporabo pravil in določil FIDIC-rumena knjiga (FIDIC-RK)¹ – Pogoji pogodb za obratno opremo, projektiranje in graditev, za elektrotehnično in strojno obratno opremo.

¹ Mednarodna zveza svetovalnih inženirjev (Fédération internationale d'ingénieurs conseils, FIDIC)

Tabela 1:
KRITERIJI, PONDERJI IN IZRAČUN TOČK

Vrednost ponudbe skupaj (VP)	Stroški vzdrževanja in obratovanja (SV)		Rok izvedbe (RI)		Reference 1 (RE)		
	40	20	20	20	20	20	
	P	P	P	P	P	P	
Do vključno 10% odstopanja od skupne povprečne vrednosti vseh pravočasno prejetih in veljavnih ponudb	3 (Pvp1)	Najnižji stroški vzdrževanja opreme	1,5 (Psv1)	Krajši od pogodbenega (razpisnega) roka za do vključno 30 dni	1,1 (Pri1)	Število ustreznih referenc v skladu z razpisom	1 (Pre1)
Nad 10% in do vključno 20% odstopanja od skupne povprečne vrednosti vseh pravočasno prejetih in veljavnih ponudb	1,5 (Pvp2)	Stroški vzdrževanja opreme, ki odstopajo od najnižjih stroškov katerekoli od veljavnih ponudb za do vključno 10%	1 (Psv2)	Izvedba do zaključka pogodbenega (razpisnega) roka	1 (Pri2)	Število ustreznih referenc v skladu z razpisom + do vključno 2 dodatni ustrezni referenci	1,2 (Pre2)
Odstopanje od skupne povprečne vrednosti vseh pravočasno prejetih in veljavnih ponudb večje kot 20%	1 (Pvp3)	Stroški vzdrževanja opreme, ki odstopajo od najnižjih stroškov katerekoli od veljavnih ponudb za več kot 10%	0,5 (Psv3)	Rok izvedbe daljši od pogodbenega (razpisnega) roka	0,8 (Pri3)	Število ustreznih referenc v skladu z razpisom + do vključno 3 dodatne ustrezne reference	1,5 (Pre3)

Rezultat se je izračunal v skladu z naslednjo formulo:

$$\text{Število točk} = (VP \times 40) \times (P_{vp1-3}) + (SV \times 20) \times (P_{sv1-3}) + (RI \times 20) \times (P_{ri1-3}) + (RE \times (P_{re1-3}))$$

K odločitvi nas je vodilo dejstvo, da navedena podlaga natančno določa pravila in obseg obveznosti pogodbenih strank, da so navedena pravila v praksi preizkušena in se uporabljajo v širšem krogu institucionalnih investitorjev, določila Pogodbe je možno z ustreznimi Posebnimi pogoji pogodbe uskladiti z veljavno zakonodajo (OZ, ZGO,....), hkrati pa FIDIC s svojimi Pogodbami enakopravno in pravično obravnava pogodbene stranke. Argument proti je bilo mnenje, da razmeroma enostaven projekt ne upravičuje uporabe pravil, ki so pisana za zahtevnejše projekte, in bi bilo mogoče uporabiti tudi FIDIC-ova kratka določila gradbene pogodbe (KDGP). Po dokaj obsežni primerjavi obeh podlag smo se odločili kot navedeno, saj je vrednost investicije dovolj visoka, da se želi izločiti vsa tveganja, ki jih je bilo v času priprave razpisa mogoče predvideti, investicija pa je poleg gradnje obsegala tudi dobavo in vgradnjo nekaterih elementov opreme. To pa v največji meri omogoča ravno izbrana podlaga.

Na osnovi zahtev projekta ter pravil in postopkov FIDIC smo v postopku izvedbe javnega naročila pripravili poleg splošnih še naslednje dokumente:

- PONUDBENO PISMO IN DODATEK – izpolni ponudnik v fazi oddaje ponudbe,
- POSEBNE POGOJE POGODBE – priloga javnemu razpisu, opredeljuje odmike od določil FIDIC in uskladi besedilo z lokalno zakonodajo,

- OBRAZEC PISMA O SPREJEMU PONUDBE – dopis, s katerim Investitor izbranega Ponudnika obvešča o njegovi izbiri in do sklenitve Pogodbenega sporazuma (28 dni) nadomešča Pogodbo,
- POGODBENI SPORAZUM – formalizira in povzema vse dogovore in pogoje; je nad ostalimi dokumenti, zato omogoča prilagoditve v skladu z bistvenimi elementi javnega razpisa.

NADZOR NAD IZVEDBO NAROČILA

Za učinkovito izvedbo in dokončanje razpisa je bilo potrebno urediti in zagotoviti ustrezen nadzor nad izvedbo naročila. Tako v fazi projektiranja kot tudi v fazi izvedbe del FIDIC uvaja termin »inženirja«, ki pa ni povsem v skladu z veljavnim ZGO. Medtem ko je vloga »inženirja«, kot nadzornika v fazi izvedbe, dokaj jasno definirana, pa je bilo več odprtih vprašanj glede nadzora v fazi projektiranja, kjer so izkušnje govorile, da se je pogosto težko upirati spremembam in zahtevam. Za zagotovitev ustreznega nadzora tudi v fazi izdelave projektne dokumentacije smo uporabili določila ZGO-1. V točki 4.2.2. drugega člena ZGO-1D je odgovorni vodja projekta (OVP) definiran kot »posameznik, ki investitorju odgovarja za usklajenost vseh načrtov, ki sestavljajo projektno dokumentacijo. Zato je bilo že v razpisni dokumentaciji navedeno, da investitor imenuje svojega OVP.

ZAKLJUČEK

Trenutno (september 2013) so pridobljena vsa gradbena dovoljenja, izvajalec pa je začel z izvedbo del. Investitor z inženirjem tekoče spremlja napredovanje in kvaliteto del, ki sta v trenutno v okviru zahtev in pričakovanih.

Z uporabo zgoraj opisanih možnosti in postopkov smo dejansko uspeli izvesti postopek javnega naročanja z izbiro ekonomsko najugodnejšega in ne najcenejšega izvajalca in z uporabo določil FIDIC, investitor pa je z imenovanjem odgovornega vodje projekta dosegel, da se tudi projektna dokumentacija, ki je nesporno podlaga za izvedbo del, izdeluje v skladu z njegovimi pričakovanji.

V celoti smo torej uspeli doseči vse postavljene parametre naloge, glede na trenutno stanje investicije pa predvidevamo, da je bil strošek vseh del, vključno s projektiranjem, ustrezno definiran že ob sklenitvi pogodbe in končna vrednost opravljenih del ne bo preseгла ocenjene vrednosti investicije.

Uporabljeni način izvedbe naročila poleg ostalih prednosti preprečuje izbiro ekonomsko neprimernih (prenizkih) ponudb, ki vodijo panogo v vedno težji položaj in dolgoročno ne koristijo ne investitorjem in ne izvajalcem.

Naj za zaključek navedemo še to, da je moral izbrani izvajalec morebitno odstopanje od predvidenih stroškov vzdrževanja ustrezno zavarovati. ■

Trajnostna gradnja

V 10-IH KORAKIH DO NIZKO-ENERGIJSKE STAVBE

Mitja Lenassi, univ.dipl.inž.str.
Predsednik UO MSS

1. Zasnuj model osnovne stavbe v namen ocenitve njene rabe energije in stroškov. Osnovna stavba je lahke gradnje in mora biti od sončnega sevanja neodvisna (imeti mora enake prosojne površine na vseh straneh neba, ali mora predstavljati pri vnaprej določeni obliki računsko povprečje glede na vse štiri nebesne strani), pri čemer mora izpolniti zahteve glede energijske učinkovitosti postavljene v tehnični smernici in/ali standardu (TSG-1-004 za manjše stanovanjske stavbe, za vse ostale primere zaradi pomanjkanja meril glede dovoljene rabe energije priporočljivo globalni ANSI/ASHRAE/IES Standard 90.1).
2. V namen določitve občutljivosti osnovne stavbe na posamezne toplotne obremenitve izvedi parametrično analizo. V korakih izničuj posamezne toplotne obremenitve za postavljeni model osnovne stavbe, kot na primer toplotne izgube zaradi prehoda toplote skozi posamezni del njenega ovoja, dobitke s strani umetne razsvetljave, dobitke zaradi sončnega sevanja, dobitke zaradi raztrosa toplote pisarniške opreme, ...
3. Ob upoštevanju rezultatov parametrične analize razvij predhodne arhitekturne rešitve za predlagano stavbo. Projektna skupina naj skozi izmenjavo mnenj izoblikuje mogoče arhitekturne rešitve, ki lahko vključujejo načine nižanja toplotnih obremenitev s strani umetne razsvetljave z vključevanjem naravne osvetlitve, ali vključevanja pasivnega sončnega ogrevanja za kritje ogrevalnih potreb.
4. Vstavi predhodne arhitekturne rešitve predlagane stavbe v računalniški model.

Energijski vpliv in stroškovno učinkovitost posamezne predhodne arhitekturne rešitve ocenjuj ob primerjavi rabe energije med njimi samimi in z osnovno stavbo. Tiste rešitve, ki prinesejo najbolj ugodne rezultate, se naj vključijo v projekt.

5. Pripravi predhodne arhitekturne načrte, ki imajo osnovo v sprejetih odločitvah iz predhodne točke.
6. Opredeli sistem ogrevanja in hlajenja, ki pokrije predpostavljene toplotne obremenitve. Izbrani sistem naj bo skladen s stavbnim ovojem in naj izkorišča posebne klimatske lastnosti okolice v namen kar največje energijske učinkovitosti. Naprave in elementi sistema ogrevanja in hlajenja so praviloma precej manjši kot pri običajni stavbi.
7. Dokončaj projekt za izvedbo. Preveri, da posamezni načrti vsebujejo potrebne tehnične podrobnosti in so ustrezno natančni. S takšnim pristopom so dosegljiva energijska izboljšanja preko 50% v primerjavi z osnovno stavbo.
8. Pred vsako morebitno spremembo v fazi izvajanja ponovno poženi računalniško simulacijo. Preveri, da sprememba ne bo nasprotno učinkovala na energijsko učinkovitost stavbe. Zahtevaj, da se dela izvajajo za vsa posamezna dela po potrjenih delavniških risbah in ne zgolj na podlagi PZI.
9. Izvedi vsa potrebna preverjanja pravilnosti postavitve, delovanja in krmiljenja tehničnih sistemov, kot to zahteva 8. člen Evropske direktive o energijski učinkovitosti stavb. Stavba, kjer se bo izvajal zgolj gradbeni nadzor v obsegu

zahtev ZGO, ne bo dosegla načrtovane in zastavljene energijske učinkovitosti!

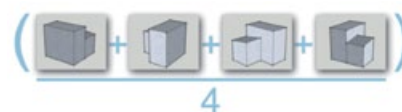
10. Podrobno poduči obratovalno osebje in uporabnike. Obratovalno osebje mora razumeti pravilnost delovanja stavbe in njenih tehničnih sistemov v namen povečanja njene celovite učinkovitosti, v nasprotnem primeru bo stavba hitro izgubila svojo energijsko učinkovitost.

POJASNILO - OPREDELITEV OSNOVNIH POJMOV:

Računalniška simulacija: računalniški program, ki omogoča simulacijo delovanja stavbe in rabe energije njenih sistemov ter ima najmanj naslednje sposobnosti modeliranja:

- a) 8760 ur na leto;
- b) urnikov zasedenosti, delovanja razsvetljave, delovanja druge opreme, nastavitve temperatur in delovanja tehničnih sistemov; ločeno za vsak dan v tednu in praznike;
- c) toplotnih učinkov mase stavbe;
- d) najmanj 10 različnih toplotnih con, priporočljivo več kot 50;
- e) moči in krivulj energijske učinkovitosti strojnih naprav pri delnih obremenitvah;
- f) prostega hlajenja;
- g) naravne osvetlitve.

Model osnovne stavbe: računalniški prikaz hipotetičnega modela stavbe, ki temelji na predlagani stavbi, teoretično pa ravno izpolnjuje (niti boljše, niti slabše) energijske zahteve predpisov. Računalniški prikaz služi kot osnova izračunu letne rabe energije osnovne stavbe. Neodvisnost rabe energije od sončnega sevanja se pri vnaprej določeni obliki doseže z obračanjem stavbe z 0° na 90°, 180° in 270° in izračunavanjem povprečne rabe energije. Za lažje razumevanje glej spodnjo sliko.

Pri izračunih se morebitno samo-senčenje površin zaradi ugodne oblike (n.pr. »L«, ali »obroč«) ne upošteva, upošteva pa se morebitno senčenje od sosednjih objektov!

Model predlagane stavbe: računalniški prikaz načrtovanega modela stavbe, ki najmanj dosega, večinoma pa presega energijske zahteve predpisov. Računalniški prikaz služi kot osnova izračunu letne rabe energije predlagane stavbe.

Energijsko izboljšanje: = 100 × (letna raba energije osnovne stavbe – letna raba energije predlagane stavbe) / letna raba energije osnovne stavbe. ■

*OPOMBA: Navodilo predstavlja prost prevod izvirnika »Ten-step Process for Low-energy Building Design«, ki ga je pripravil NREL (National Renewable Energy Laboratory) pri DOE (U.S. Department Of Energy) z dopolnilom, ki se nanaša v koraku 1 na TSG-1-004.

Mednarodno sodelovanje

AKTIVNOSTI IN DOSEŽKI ECEC

mag. Barbara Škraba Flis
Generalna sekretarka IZS

Evropski svet inženirskih zbornic (ECEC) od lanskega decembra vodi predsednik IZS mag. Črtomir Remec. Posledično smo v aktivnosti sveta močno vpeti nekateri zaposleni na zbornici.

Vodenje ECEC se v tem mandatu precej razlikuje. Vodstvo ECEC je namreč takoj sprejelo **strategijo dela za obdobje 2013-2015** in načrt akcijskih ukrepov, pri čemer so si člani izvršnega odbora razdelili področja dela.

V strategiji ECEC je poudarek na zagotavljanju kakovosti, varnosti in trajnosti objektov v procesu njihovega načrtovanja in izvedbe ter spodbujanju mobilnosti v mednarodnem prostoru in medsebojnega informiranja in komuniciranja.

Kakovost, varnost in trajnostnost objektov je po prepričanju ECEC mogoče zagotavljati z boljšo regulacijo inženirskega poklica, s kakovostno visoko formalno izobrazbo, obveznim vseživljenjskim izpopolnjevanjem, rednim nadzorom nad upoštevanjem kodeksov etike in kakovosti, z izbiro ponudnika inženirske storitve na osnovi kakovosti in cene ter z čezmejno izmenjavo znanj. Zato ECEC pripravlja priporočilne enotne pogoje za dostop do poklica pooblaščen inženir, smernice za izvajanje vseživljenjskega izpopolnjevanja pooblaščenih inženirjev, smernice za naročanje trajnostnih gradenj in argumente v podporo boljši regulaciji poklica.

ECEC podpira mobilnost v mednarodnem prostoru in pripravlja priporočilne enotne pogoje za dostop do poklica pooblaščen inženir in smernice za izvajanje vseživljenjskega izpopolnjevanja pooblaščenih inženirjev tudi iz tega razloga. V podporo mobilnosti inženirjev je na IZS leta 2011 nastala ideja o elektronski poklicni kartici, ki je bila kot predlog ECEC posredovana Evropski komisiji in je danes skoraj v izvorni obliki vključena v novelo direktive o priznavanju poklicnih kvalifikacij, ki čaka še na oktobrsko potrditev v Evropskem parlamentu.

ECEC informira in komunicira s članicami, sorodnimi organizacijami in evropskimi organi. Sredstva komunikacije (spletna stran www.ecec.net, novičnik, bilten, predstavitevna zloženka) so bila letos preno-

Srečanje predsedstva ECEC in ICE.

vljena. ECEC ima pisarno v Bruslju, ki je pomembna predvsem zaradi uveljavljanja interesov ECEC v komunikaciji z organi EU.

ECEC je aktiven v Bruslju. Aktivnosti ECEC so bile v zadnjih treh letih osredotočene na zastopanje in uveljavljanje interesov članic ECEC v postopkih priprave in sprejemanja novel dveh direktiv, močno povezanih z delom pooblaščenih inženirjev: direktive o priznavanju poklicnih kvalifikacij in direktive o javnem naročanju. Poleg tega se ECEC udeležuje sestankov, srečanj in delavnic, tako na Evropski komisiji kot v Evropskem parlamentu.

NOVELA DIREKTIVE O PRIZNAVANJU POKLICNIH KVALIFIKACIJ

Trenutni status:

Plenarno zasedanje je predvideno za 7. oktobra 2013.

Iz sporočila za javnost Evropske komisije:

Priznavanje poklicnih kvalifikacij bo lažje zaradi uvedbe elektronske poklicne kartice, ki bo vsebovala zapis poklicnih kompetenc. Kartico bodo na zahtevo posameznika izdajali organi v domači državi. Posameznikom bo služila kot »potni list« v postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij.

Kratek povzetek stališča in prizadevanj ECEC:

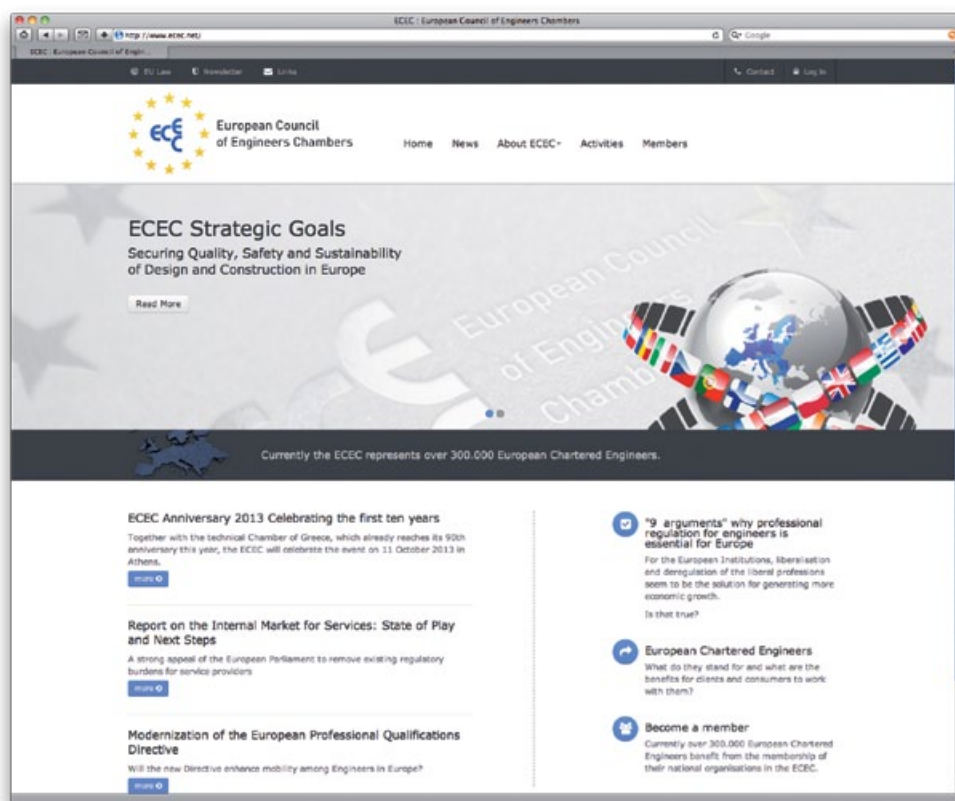
Nova direktiva, kot celota, za inženirsko stroko ne predstavlja napredka. Pričakovati je precej težav po uveljavitvi.

ECEC pozdravlja elektronsko poklicno kartico, ki jo bodo izdajali organi, ki podeljujejo pooblastila in priznavajo poklicne kvalifikacije.

Nova direktiva vpeljuje delni dostop do poklica, kateremu je ECEC vseskozi nasprotovala, a je bil vključen v direktivo kot upoštevanje sodne prakse (sodbe Evropskega sodišča). Tako bo lahko inženirju, ki se v domači državi ukvarja na primer le z načrtovanjem in gradnjo cest, v državi gostiteljici, kjer inženirske storitve, ki jih opravlja on, opravljajo inženirji, ki so kvalificirani tudi za načrtovanje in gradnjo stavb, železnic, mostov, ..., priznan delni dostop do poklica. Ne glede na to bodo lahko države gostiteljice zavrnilе takšen delni dostop, če bo le ta upravičen s prevladujočim splošnim interesom.

V nasprotju s prizadevanji ECEC bodo lahko poklicno kvalifikacijo pridobili tudi inženirji z znatno nižjim nivojem kvalifikacij, kot je zahtevan v državi gostiteljici.

Direktiva vpeljuje »skupen izkustven okvir« (Common Training Framework), ki bi

sicer lahko privedel do neke vrste avtomatskega priznavanja poklicnih kvalifikacij pri posameznih inženirskih poklicih, a mu je ECEC nasprotoval, saj je osnovan na »Evropskem okviru kvalifikacij« (European Qualifications Framework) in ne na nivojih iz člena 11 direktive, kot si je ECEC prizadeval. Obstaja bojazen, da fokus »skupnega izkustvenega okvira« ne bo na univerzitetni izobrazbi.

NOVELA DIREKTIVE O JAVNEM NAROČANJU

Trenutni status:

Plenarno zasedanje je predvideno za 12. december 2013.

Iz sporočila za javnost Evropske komisije:

Javno naročanje predstavlja 19% evropskega BDP, zaradi česar je močno orodje za doseganje posebnih družbenih ciljev. Vse tri nove direktive (klasična, infrastrukturna in koncesijska) bodo naročnikom v bodoče omogočale, da bodo v obzir vzeli ne le ceno, temveč tudi koristi za okolje in družbo ali inovativne rešitve, ki jih bo ponudil ponudnik. Na primer, načrtovanje in gradnja ceste pametno in ne le poceni, naj bi zagotovila, da obnova ne bo potrebna že po petih letih. Po določilih nove direktive bo mogoče zagotoviti tudi, da bo na primer v vrtcu in bolnici postrežena dobra hrana oziroma bo izveden nakup hrane pri podjetju, ki zaposluje invalide.

Zaradi zagotavljanja usklajenosti z delavnopravno zakonodajo in kolektivnimi pogodbami ter z namenom odprave neloyalne

konkurence vsebuje nova direktiva ostrejša merila o neobičajno nizkih ponudbah in podizvajalcih.

Z namenom poenostavitve oddaje ponudb bo pripravljen standardni dokument »Evropskega javnega naročila« v vseh jezikih, pri čemer bodo oblasti zavezane k izmenjavi podrobnosti o primernih ponudnikih iz nacionalnih baz. Sistem bo osnovan na samoprijavi in le izbran ponudnik bo moral predložiti originalno dokumentacijo.

Kratek povzetek stališča in prizadevanj ECEC:

Uspeh lobiranja ECEC je, da se je črtila problematična uredba prvega člena, ki se je glasila, da se dela, dobave in storitve v celoti štejejo skupaj za vrednostne pragove celo tedaj, ko se javno naročilo odda z različnimi pogodbami, če so le te del enega »projekta«.

Intelektualne storitve, kot je projektiranje, niso predmet elektronski dražb.

Argument ECEC, da je postopek s pogajanjem najboljši postopek za intelektualne storitve, je dobil svoje mesto v direktivi. Člen 15.a poudarja, da uporaba postopka s pogajanjem prinaša korist za storitve, ki so povezane s projektiranjem in inovativnimi rešitvami – vendar obvezna uporaba postopka ni bila vnesena. Kljub temu vidimo uspeh v tem, da morajo države članice v nacionalno zakonodajo vključiti možnost postopka s pogajanjem. Države članice bi lahko na nacionalni ravni vnesle tudi obvezno uporabo postopka s pogajanjem za intelektualne storitve.

Uspeh je tudi, da je v končnem besedilu spremenjena zahtevana absolutna najvišja vrednost minimalnih izkazov ponudnikovih celotnih prihodkov od prodaje s prejšnje trikratne pogodbene vrednosti na dvakratno ocenjeno pogodbeno vrednost, kar je zelo pomembno za majhna in srednja podjetja.

Najpomembnejši dosežek ECEC je jasen premik glede ekonomsko najugodnejše ponudbe, kot merila za izbiro najugodnejše ponudbe. Merilo za izbiro najugodnejše ponudbe temelji na cenah ali stroških, dobljenih z uporabo pristopa stroškovne učinkovitosti, kot so stroški v celotni življenjski dobi (javnega naročila), in lahko vključuje najboljše razmerje med ceno in kakovostjo. Element stroškov je lahko tudi fiksna cena, ki je osnova za konkurenco kakovosti. Prav tako je v členu jasno opredeljeno, da lahko države članice na nacionalni ravni prosto določijo, da naročniki ne smejo uporabiti samo cene ali stroškov kot edinega merila za dodelitev javnega naročila oziroma ne smejo omejiti njihove uporabe pri določenih vrstah pogodb – kar pomeni, da bi bila samo cena kot edini kriterij za naročanje intelektualnih storitev lahko popolnoma prepovedana na nacionalni ravni.

Skupščina ECEC bo 12. oktobra 2013 v Atenah. Na njej naj bi članice ECEC sprejele smernice za izvajanje vseživljenjskega izpopolnjevanja pooblaščenih inženirjev, argumente v podporo boljši regulaciji poklica in memorandum, ki bo v letu 2014 predstavljen evropskim poslancem in Evropski komisiji. ■

Pogoji za delo pooblaščenih inženirjev

KAKO JE INŽENIRSKI POKLIC REGULIRAN V AVSTRALIJI IN KANADI?

Renata Gomboc, inž.mat.
Vodja javnih pooblastil IZS

Renata Gomboc

V zadnjem obdobju smo na zbornico prejeli kar nekaj vprašanj glede ureditve inženirskih poklicev in podeljevanja pooblastil v Avstraliji in Kanadi. V nadaljevanju vam zato na kratko predstavljamo ureditev regulacije inženirskih poklicev in podeljevanja pooblastil v omenjenih dveh državah.

AVSTRALIJA

V Avstraliji **inženirski poklici na področju graditve objektov niso regulirani** (izjema je država Queensland), kar pa še ne pomeni, da je dostop do opravljanja inženirskih poklicev lažji kot v državah, kjer je poklic reguliran. Namreč, že v postopku migracije mora posameznik, ki želi opravi-

vanje in upravljanje inženirskega procesa, izboljševanje kakovosti inženirskih storitev, upoštevajoč okolje in ljudi, ter reševanje tehničnih problemov.

Inženir tehnolog mora imeti zaključen triletni visoki strokovni študij tehnične smeri. Njegove naloge so osredotočanje na interakcije znotraj inženirskega procesa, modificiranje in prilagajanje uveljavljeni inženirski praksi in iskanje napredka v inženirski tehnologiji.

Inženir sodelavec mora imeti zaključen dvoletni višji strokovni študij tehnične smeri. Njegove naloge so opravljanje specifičnih del znotraj inženirskega procesa in opravljanje inženirskega dela v skladu s predpisi in dobro inženirsko prakso.

objavljenih člankov v strokovnih revijah in knjigah, opis mentorstva, dokazila o prostovoljnem delu, ... Posameznik mora predstaviti tudi svoje dosežke v inženirstvu in poglede na inženirstvo. Poleg vsega navedenega mora posameznik opraviti tudi jezikovni test IEL TES. Šele ko posameznik izpolni vse zahteve migracijskega postopka, si pravno formalno pridobi pravico do opravljanja inženirskega poklica v Avstraliji.

Vendar pa **posameznik praviloma ne bo dobil naročila za delo, če se ne včlani v avstralsko združenje inženirjev in se registri- ra v nacionalnem registru inženirjev**. Članstvo je sicer v združenju neobvezno, vendar v Avstraliji velja načelo, da šele članstvo predstavlja zagotovilo za kakovost opravljene-

stih storitev. Združenje inženirjev ima več kot 100.000 članov, inženirjev vseh strok, in je največja strokovna organizacija inženirjev v Avstraliji. Združenje si prizadeva za napredek v inženirstvu, izboljšanje inženirske prakse, zagotavlja vseživljenjsko učenje svojim članom, spodbuja strokovno in etično delovanje članov, spodbuja inovacije, se ukvarja s kulturno dediščino, vzdržuje celovitost poklica in prevzema vodilno vlogo pri uveljavljanju inženirskega poklica. Poleg tega zagotavlja akreditacijo študijskih programov, sodeluje v

migracijskih postopkih, ki se nanašajo na strokovnost inženirjev in skrbi za strokovni razvoj. Podeljuje pa tudi statuse pooblaščen inženir, pooblaščen inženir tehnolog in pooblaščen inženir sodelavec, in sicer glede na področje dela. Poznajo od devet do trinajst področij znotraj posameznega statusa. Ta so gradbeništvo, elektro, strojništvo, rudarstvo, metalurgija, ... Več o združenju in pogojih najdete na spletni strani <http://www.engineersaustralia.org.au/>.

Kot je že navedeno, pa je v **Queenslandu vpis v Združenje pooblaščenih inženirjev**

V Avstraliji inženirski poklici na področju graditve objektov niso regulirani (izjema je država Queensland), kar pa še ne pomeni, da je dostop do opravljanja inženirskih poklicev lažji kot v državah, kjer je poklic reguliran. Na področju graditve v Kanadi obstaja en sam reguliran poklic - "pooblaščen inženir".

vljati inženirski poklic v Avstraliji, dokazati ustrezno strokovno usposobljenost za opravljanje inženirskih storitev.

Na področju inženirstva poznajo tri poklicne skupine in sicer:

- strokovni inženir,
- inženir tehnolog in
- inženir sodelavec.

Strokovni inženir mora imeti zaključen najmanj štiriletni univerzitetni študij tehnične smeri. Njegove naloge so osredotočanje na celoten inženirski proces, razvijanje in uporabljanje novih inženirskih praks,

V postopku migracije mora posameznik predložiti dokazilo o pridobljeni izobrazbi - diplomu in dokazilo o vsebini in poteku usposabljanja. V slednjem mora biti navedeno trajanje študijskega programa in predmetnik študija z urami oz. kreditnimi točkami po posameznih predmetih. Poleg tega mora posameznik predložiti podroben kronološki opis pridobljene izobrazbe in delovnih izkušenj ter potrdilo delodajalca o delovnih izkušnjah. Predložiti mora še potrdila o udeležbi na seminarjih in delavnicah kot slušatelj ali predavatelj, seznam

obvezno. V to združenje se vpisujejo vsi inženirji in ne samo inženirji s področja gradbeništva. Poznajo 25 inženirskih področij od gradbeništva, strojništva, elektro, rudarstva, letalstva, gozdarstva, Zakon eksplicitno prepoveduje inženirjem, ki niso vključeni v združenje, opravljati inženirske storitve na območju Queenslanda. Vlogi za vpis mora posameznik predložiti dokazilo o strokovni usposobljenosti, delovnih izkušnjah in dokazilo, da ima v svoji matični državi pravico opravljati inženirski poklic. Več o združenju najdete na spletni strani www.bpeq.qld.gov.au.

KANADA

Na področju graditve v Kanadi obstaja **en sam reguliran poklic – "pooblaščen inženir"**, medtem ko področje inženirstva ne urejajo le državni predpisi temveč tudi provincialni. Nacionalni kodeks v gradbeništvu je npr. državni predpis, ki zahteva od pooblaščenih inženirjev prevzem odgovornosti za kakovost svojih strokovnih storitev, hkrati pa dopušča možnost, da v posamezni provinci sprejmejo še provincialni kodeks v gradbeništvu, ki lahko določi višje kriterije, kot so določeni na državni ravni. Zaradi navedenega **se pogoji za pridobitev pooblastila »pooblaščen inženir« razlikujejo po provincah.**

Na državni ravni deluje Združenje inženirjev Kanade, v katerega je vključenih dvanajst provincialnih združenj inženirjev. Združenje skrbi za strokovni razvoj inženirstva in varuje javni interes na področju inženirstva v Kanadi, poleg tega usklajuje razvoj nacionalne politike, določa strokovna načela in usmeritve pooblaščenih inženirjev, sodeluje z vlado pri pripravi državnih predpisov, povezuje in usklajuje delo provincialnih združenj, ... Provincialna združenja imajo javno pooblastilo za izdajo pooblastila "pooblaščen inženir" ter skrbijo za razvoj stroke v provincah in si prizadevajo za višjo kakovost opravljenih storitev. Vključujejo več kot 260.000 pooblaščenih inženirjev.

Vsi posamezniki, ki želijo opravljati delo pooblaščenega inženirja v Kanadi, se morajo registrirati v provincialnem združenju inženirjev tiste province, v kateri želijo delati. Imeti morajo ustrezno tehnično izobrazbo, ustrezne delovne izkušnje, opravljen strokovni izpit, visoka etična načela in morajo aktivno obvladati angleški oz. francoski jezik.

Ustrezno tehnično izobrazbo posameznik dokazuje z diplomom in dokazilom o vsebini ter poteku usposabljanja. V slednjem mora biti navedeno trajanje študijskega programa in predmetnik študija z urami oz. kreditnimi točkami po posameznih predmetih. Če posameznik nima pridobljene diplome iz vsaj triletnega tehničnega študija ali tri-

letnega univerzitetnega študija, mora opraviti dodatne dopolnilne izpite. Na podlagi predloženih dokazil o izobrazbi, pristojni organ provincialnega združenja ali potrdi pridobljeno izobrazbo kot ustrezno ali pa od posameznika zahteva, da opravi tehnični izpit. Vsebina tehničnega izpita je odvisna od tega, ali so v postopku primerjave študijskega programa ugotovili ekvivalentnost ali podobnost. S tehničnim izpitom mora posameznik dokazati, da je njegova izobrazba ekvivalentna tehnični izobrazbi pridobljeni v Kanadi. Glede na smer tehnične izobrazbe si posameznik pridobi pooblastilo za določeno področja dela. Poznajo 30 različnih inženirskih področij: gradbeništvo, strojništvo, elektro, rudarstvo, geotehnologija, gozdarstvo, arhitekturo, računalništvo, prostor, kemijska, ...

Strokovni izpit, ki ga mora posameznik opraviti pred izdajo pooblastila, zajema področje inženirske prakse, zakonodaje, etike in poklicne odgovornosti. K izpitu lahko posameznik pristopi šele, ko mu pristojni organ potrdi ustreznost izobrazbe.

Kot ustrezne delovne izkušnje se štejejo izkušnje pridobljene v inženirskem podjetju. Izkazati je potrebno najmanj štiri leta delovnih izkušenj, od katerih je eno leto potrebno opraviti v kanadskem okolju pod nadzorom njihovih strokovnih inženirjev. V primeru izdaje začasnega pooblastila, posamezniku ni potrebno opraviti enoletne prakse v kanadskem okolju. Imeti mora najmanj deset let delovnih izkušenj. Združenje pa lahko od posameznika zahteva tudi več delovnih izkušenj v primeru študija, ki je krajši od treh let.

Visoka etična načela provincialno združenje ugotavlja na podlagi vprašalnika, ki ga je potrebno izpolniti pred izdajo pooblastila. V okviru tega preverjajo, kje in koliko časa je imel posameznik pooblastilo, zakaj ga je izgubil, morebitne disciplinske prekrške, morebitne kriminalne prekrške, morebitno zasvojenost, zdravstveno stanje, Posameznik mora predložiti tudi priporočilno pismo zbornice oz. strokovnega združenja, v katerega je vpisan v svoji matični državi.

V vseh provincah, z izjemo Quebeca, je uradni jezik angleščina. V Quebecu je uradni jezik francoščina, medtem ko sta v New Brunswicku uradna jezika tako angleščina kot francoščina. Vsako združenje ima drugačno metodo preverjanja znanja jezika, ki je pogoj za pridobitev reguliranega poklica.

Seznam provinc in povezave na združenja po provincah je objavljen na spletni strani <http://www.engineerscanada.ca/e/co/cms.cfm>. V posameznih provincialnih združenjih pa najdete več informacij o pogojih za pridobitev pooblastila »pooblaščen inženir«. ■

Projektna dokumentacija in dovoljevanje

PROBLEMATIKA DOJEMANJA IN OBRAVNAVE TEHNOLOŠKIH NAČRTOV

Frančišek Pečovnik univ.dipl.inž.str.
Član UO MST

Pri vodenju upravnih postopkov, pri investitorjih in tudi na projektantskem nivoju se še tu in tam porajajo različna razmišljanja, kaj pravzaprav so tehnološki načrti, kako naj se jih obravnava in upošteva v investicijskem procesu načrtovanja in izgradnje objektov, ali so sestavni del projektne dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja itd? Izhodišče za obravnavo in zbistritev navedenih razmišljanj so lahko le določila v veljavni področni zakonodaji, pa kakršnakoli že je.

DEFINICIJE V VELJAVNI PODROČNI ZAKONODAJI

Uredba o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (v nadaljevanju *Uredba*) opredeljuje pojma *investicijski projekt* – (2.čl./21.tč.) in *investicijski stroški* – (2.čl./22.tč.). Slednji morajo zajemati vse stroške: za *predhodne raziskave in študije, pridobivanje dokumentacije, soglasij in dovoljenj, zemljišč, pripravljalna in zemeljska dela, izvedbo gradbenih, obrtniških del in napeljav, nabavo in namestitvev (tehnološke) opreme in naprav, svetovanje in nadzor izvedbe ... pa tudi za obratna sredstva, če so potrebna* (v primeru, da gre za proizvodni investicijski projekt).

V ta namen mora investitor obvezno izdelati investicijsko dokumentacijo, kakršna je predpisana po 10. členu *Uredbe*. Toda že v *Dokumentu identifikacije investicijskega projekta* se zahteva *opise tehničnih, tehnoloških ali drugih prvin ki so podlaga za nadaljnje odločanje*. Čim večji so ocenjeni investicijski stroški, tem obsežnejša in podrobnejša *investicijska dokumentacija* po *Uredbi* – (4.čl.), se zahteva. Tako se npr. v *Predinvesticijski zasnovi* (pri vrednosti inv. proj. nad 2.500.000 EUR) med drugim zahteva:

- tehnično-tehnološke raziskave in študije ter načrte z izbiro in pregledom potrebne opreme,
- idejne gradbene in druge rešitve ...

Zakon o graditvi objektov (ZGO) ne uporablja pojma *investicijski projekt* ampak pojme, ki so na novo opredeljeni v ZGO-1D in sicer:

- *objekt* – (2.čl./1).odst./1.tč.) je s tlemi povezana stavba ali gradbeni inženirski objekt, narejen iz gradbenih proizvodov in naravnih materialov, skupaj z vgrajenimi inštalacijami in tehnološkimi napravami;
- *stavba* – (2.čl./1).odst.1.1.tč.) je objekt z enim ali več prostorov, v katere človek lahko vstopi in so namenjeni bivanju ali opravljanju dejavnosti;
- *tehnološke naprave* – (2.čl./1).odst./1.1.6.tč.) so tiste naprave, ki so namenjene delovanju samega objekta oziroma vzdrževanju ustreznega stanja objekta.
- *projektna dokumentacija* – (2.čl./1).odst./5.2.tč.) je sistematično urejen sestav načrtov oziroma tehničnih opisov in poročil, izračunov, risb in drugih prilog, s katerimi se določijo lokacijske, funkcionalne, oblikovne in tehnične značilnosti nameravane in izvedene gradnje ter obsega idejno zasnovo, idejni projekt, projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja, projekt za izvedbo in projekt izvedenih del.
- in še: 35.čl./3) odst.: *Minister, pristojen za prostorske in gradbene zadeve, predpiše vsebino in*
- *obliko projektne dokumentacije, način njene izdelave in vrste načrtov, ki pridejo v poštev za posamezne vrste stavb in gradbenih inženirskih objektov, glede na namen njihove uporabe, raven obdelave in glede na vrsto gradnje.*

ALI SO NAČRTI TEHNOLOGIJE SESTAVNI DEL PROJEKTNE DOKUMENTACIJE ZA PRIDOBITEV GRADBENEGA DOVOLJENA?

Že priprava celotne *investicijske dokumentacije* po Uredbi ima za cilj proučiti, opredeliti in utemeljiti namen ter smiselnost projektiranja in izgradnje *investicijskega projekta* pa naj gre za stavbe (stanovanjske, poslovne, trgovske, splošnega družbenega pomena, industrijske ...), inženirske objekte ali objekte državnega pomena. Kadar pa gre za *investicijske projekte*, v katerih se odvija nek tehnološki (proizvodni) proces, je najprej potrebno skrbno načrtovati tehnološki proces z vsemi vhodi (surovinami, materiali, postroji, inštalacijami, delavci, energijo,...) in izhodi (produkcijski deli, odpadki, ostali posredni učinki...) ter logistiko. Tehnološki del *investicijskega projekta* je v takem primeru temelj za vse ostale izvedbene načrte, na osnovi katerih se tudi končno oblikuje celotna arhitektura in konstrukcija objekta z vsemi inštalacijami, tehnološko opremo, potrebnimi gradbenimi materiali, določijo prostorskih zahtev s prilagoditvami umestitve celotnega objekta v prostor. Po

določili Uredbe je vsekakor treba enako skrbno investicijsko obdelati tehnološki del *investicijskega projekta*, kot samo stavbo.

Po ZGO pa je to »objekt«, ki je izbran na podlagi *investicijske dokumentacije* in se zanj izdelava predpisano *projektno dokumentacijo*, na podlagi katere se ga zgradi in da v uporabo. Če gre torej za objekt, v katerem se odvija nek tehnološki (proizvodni) proces, je treba zanj izdelati vse predpisane načrte za samo stavbo in vse predpisane tehnološke načrte. Vsi pa morajo biti izdelani tako, da objekt zagotavlja bistvene zahteve (ZGO/9. čl.). Po določbah področne zakonodaje so zato tehnološki načrti vsekakor sestavni del projektne dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja.

Nekoliko neobičajen primer, ki pa zato bolj nazorno zbistri razmišljanja. Če bi npr. danes gradili farmo za vzrejo pujsov v Ihanu, prav gotovo ne bi bilo za pridobitev gradbenega dovoljenja odločilno le, da bi bile stavbe (svinjaki) zgrajene tako, da bi bilo zagotovljeno izpolnjevanje bistvenih zahtev ampak tudi in predvsem postopek (tehnologija) vzreje pujsov in vplivi take vzreje na okolje. Tehnologijo (postopek) take vzreje pa lahko izdelajo le pooblaščenici univ.dipl.inž. zootehnologije, (ki jih v Sloveniji izsolajo na Biotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani, Oddelek za zootehnologijo).

KAJ SO NAČRTI TEHNOLOGIJE (DELOVNEGA PROCESA)

Nekoliko zaskrbljujoče je, da se v projektantskih krogih takšna vprašanja še pojavljajo. Za vsak »objekt«, v katerem se izvaja proizvodni proces (npr. objekt kemične, metalurške, lesarske, tekstilne ... industrije, številne nestanovanjske stavbe itd.) so potrebni celoviti načrti za arhitekturo, konstrukcijo, strojne ter elektro-inštalacije za samo stavbo in celoviti načrti za tehnološki (proizvodni) proces. Izdelava tehnoloških načrtov pa je izrazito interdisciplinarna naloga, v kateri morajo sodelovati projektanti iz najrazličnejših tehnoloških področij. Njihov nabor je odvisen od vrste tehnološkega (proizvodnega) procesa, ki se izvaja v konkretnem objektu in v glavnem obsegajo popoln prikaz: delovnega procesa, strojnih in elektropostrojov, energetskih, upravljalnih, regulirnih, nadzornih, signalnih in varnostnih sistemov za proizvodne linije z vsemi pripadajočimi tehničnimi podatki o lastnostih, zmogljivostih, funkcionalnih razporeditvah, obremenitvah, merah vgradnje, navodila za obratovanje vključno z laboratoriji, kadar so ti potrebni itd. Tako načrte stavb kot tehnološke načrte pa izdelujejo strokovnjaki specializiranih strokovnih področij, ki morajo imeti potrebna specifična znanja in pooblastila. Zato je načrtovanje

takih objektov lahko učinkovito in gospodarno le, če so stroke, še posebej pa njihovi strokovnjaki, korektno zastopane v projektantskem timu, ki deluje interdisciplinarno. Vodilno vlogo mora imeti stroka, ki glede na namen objekta prevladuje.

KDO VSE LAHKO IZDELUJE TEHNOLOŠKE NAČRTE?

Na kratko: tisti ki to zna in ki ima pooblastilo za to. V letu 2006 je med matičnimi sekcijami IZS potekala dokaj pestra razprava, ki je bila kar preveč usmerjena v to, katera matična sekcija jih lahko izdeluje, veliko premalo pa o tem, da morajo pri izdelavi tehnoloških načrtov za konkretni objekt sodelovati tehnologi vseh potrebnih strokovnih področij in o tem, ali imamo v projektantskih vrstah na voljo dovolj pooblaščenih tehnologov, vsaj za projektiranje pričakovanih aktualnih objektov. Žal jih nimamo, si pa pogosto domišljamo, da jih imamo. Za marsikatero pričakovano *objekte* nimamo niti po enega. Vsaka stroka bi namreč morala skrbeti za pooblaščenca projektante tehnologe za svoja strokovna področja in pri tem ni ravno pomembno, v katero matično sekcijo so posamezniki včlanjeni. Odkar so propadla številna proizvodna podjetja, ki so zaposlovala odlične tehnologe, so tehnološka področja skrajno obubožana in to ravno v času, ko država vedno bolj kriči, da je treba uvajati nove proizvodne tehnologije. Ob tem se zastavljajo zelo resna vprašanja: Ali bomo v prihodnje še zmogli zagotoviti lasten tehnološki razvoj? Ali bomo odslej posegali le še po tujih tehnologijah? Ali pa se bomo raje kar prepuščali »tujim strateškim partnerjem«, da nam gospodarijo?

Živimo v času, ko se je zares treba skrbno zamisliti, kaj naše projektantske stroke v današnjem času na področju tehnološkega projektiranja realno sploh še nudijo in kaj se da storiti, da bi stanje izboljšali?

ZA ZAKLJUČEK

Na nivoju projektantov bi razlik v dojetju in obravnavi tehnoloških načrtov pravzaprav ne smelo biti, ker je vsak ozaveščen in odgovoren projektant dolžan skrbno brati področno zakonodajo in slediti njenim spremembam, ker je to obvezen del njegovega delovanja in si na podlagi tega pridobiti potrebo vedenje o njej. Projektanti, ki to vedenje imajo, pa bodo lahko razmeroma realno ocenili ali so navedbe v članku korektno in ali so zgolj osebno mnenje avtorja. ■

Zakon o graditvi objektov

ARHITEKT NE SME PODPISATI
IZJAVE O MEHANSKI ODPORNOSTI
IN STABILNOSTI OBJEKTA

Renata Gomboc, inž.mat.
Vodja javnih pooblastil IZS

mag. JANEZ KASTELIC
univ.dipl.inž.grad.
IZS G-0001

dr. JOŽE KOVAČIČ
univ.dipl.inž.arh.
pooblaščen arhitekt
ZAPS A-073

I nženirska zbornica Slovenije je maja letos v vednost prejela dva sklepa disciplinskega tožilca ZAPS, s katerima je disciplinski organ zavrgel prijavi IZS zoper pooblaščen arhitektki.

Prijavitelj je v prijavi navedel ugotovitve, da sta odgovorni projektantki izjavo o mehanski odpornosti in stabilnosti v načrtu PGD – enostanovanjska stavba, ki nadomešča načrt gradbenih konstrukcij, podpisali pooblaščen arhitektki, ki nimata pooblastila za izdelavo načrta gradbenih konstrukcij in nista članici IZS.

Disciplinski tožilec ZAPS je prijavo zavrgel in svojo odločitev utemeljil s citiranjem določila 35. člena Pravilnika o projektni dokumentaciji (Ur. l. RS št. 55/2008) in z pojasnilom Ministrstva za okolje in prostor z dne 6. 11. 2008.

Navedeno stališče disciplinskega tožilca ZAPS po mnenju IZS presega avtonomijo disciplinskih postopkov v obeh poklicnih zbornicah, saj gre v navedenih primerih za poseganje v javna pooblastila, ki so zakonsko določena za vsako poklicno zbornico posebej.

Pravilnik o projektni dokumentaciji (Ur. l. RS št. 55/2008) v 35. členu, ki določa obseg dokumentacije PGD za enostanovanjske stavbe, določa da projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja vsebuje vodilno mapo, načrt arhitekture, namesto načrta gradbenih konstrukcij pa le izjavo odgovornega projektanta, da bo objekt mehansko odporen in stabilen. Disciplinski tožilec ZAPS si je naveden tekst tolmačil tako, da lahko izjavo podpiše in potrdi tudi odgovorni projektant načrta arhitekture.

IZS se s takim stališčem disciplinskega tožilca ZAPS ne more strinjati, saj je potrebno ob tolmačenju navedenega 35. člena pravilnika upoštevati tudi določila drugih predpisov, v prvi vrsti določila ZGO-1 in določila Pravilnika o mehanski odpornosti in stabilnosti objektov (Ur. l. RS št. 101/2005).

Pri zagotavljanju bistvenih zahtev pri gradnji posameznega objekta je na prvem mestu bistvena zahteva mehanske odpornosti in stabilnosti, ki je določena v 9. členu ZGO-1 in 4. členu Pravilnika o projektni dokumentaciji.

4. člen Pravilnika o mehanski odpornosti in stabilnosti objektov določa zagotovitev mehanske odpornosti in stabilnosti in navaja, da morajo biti objekti projektirani tako, da vplivi, ki jim bodo verjetno izpostavljeni med gradnjo in uporabo, ne bodo povzročili porušitve celotnega ali dela gradbenega objekta, deformacij večjih od dopustnih ravni, škode na drugih delih gradbenega objekta, na napeljavi in vgrajeni opremi zaradi večjih deformacij nosilne konstrukcije, škode nastale zaradi nekega dogodka, katere obseg je nesorazmerno velik glede na osnovni vzrok; v istem členu je še navedeno, da morajo biti objekti projektirani tako, da njihova nosilna konstrukcija ob požaru ohrani potrebno nosilnost v časovnem obdobju, ki je za posamezno skupino objektov določeno s predpisi o požarni varnosti objektov.

Odgovorni projektant arhitekture je s podpisom izjave prevzel nase odgovornost za celotno zagotovitev mehanske odpornosti in stabilnosti pri projektiranju, kot je to določeno v 4. členu Pravilnika o mehanski odpornosti in stabilnosti objektov, s tem pa mora imeti znanja, ki so sicer lastna pooblaščenemu inženirju, ki ima opravljen strokovni izpit za projektiranje gradbenih konstrukcij in drugih gradbenih načrtov.

V načrtu gradbenih konstrukcij, ki je sestavni del PGD dokumentacije nosi navedeno odgovornost in riziko odgovorni projektant gradbenih konstrukcij, ki je pooblaščen inženir z oznako IZS-G, ki ima potrebna predznanja s področja gradbenih konstrukcij. Odgovorni projektant, ki podpiše izjavo o mehanski odpornosti in stabilnosti, mora imeti znanje o uporabi evrokodov in znanje o uporabi drugih pravil, ki so določena s skupinami standardov SIST EN 1991, SIST EN 1998 in SIST EN 1990. V rednem postopku projektiranja gradbenih konstrukcij PGD dokumentacije mora odgovorni projektant izrecno navesti, ali je načrt izdelan na podlagi pravil evrokodov, ali z uporabo drugih pravil.

Toliko o vsebinskem delu tega problema. V nadaljevanju pa pogledimo ali pooblaščen arhitekt sploh sme podpisati izjavo?

Drugo vprašanje pa je izvajanje zakonskih javnih pooblastil obeh poklicnih zbornic. Statusa pooblaščenega arhitekta in pooblaščenega inženirja sta določena v 129. členu ZGO-1, ki določa vrste pooblastil.

Prva točka prvega odstavka določa, da pridobljen status pooblaščenega arhitekta omogoča izdelovanje načrtov arhitekture in opravljanje tistih inženirskih storitev, za katere ima pooblaščen arhitekt, v skladu z določbami 135. člena tega zakona, opravljen strokovni izpit.

Tretja točka prvega odstavka določa, da status pooblaščenega inženirja omogoča izdelavo tiste vrste načrtov, za katerih izdelavo ima pooblaščen inženir ustrezno strokovno izobrazbo ter opravljanje tistih inženirskih storitev, za katere ima pooblaščen inženir, v skladu z določbami 135. člena tega zakona opravljen strokovni izpit.

Druga točka prvega odstavka 135. člena določa, da kdor ima opravljen strokovni izpit iz odgovornega projektiranja, ki se nanaša na arhitekturno projektiranje, lahko nastopa kot pooblaščen arhitekt ter opravlja storitve odgovornega projektanta.

Četrta točka prvega odstavka 135. člena določa, da kdor ima opravljen strokovni izpit za tisti del odgovornega projektiranja, ki se nanaša na gradbeno projektiranje, lahko nastopa kot pooblaščen inženir ter opravlja storitve odgovornega projektanta za tiste vrste načrtov, za katere je opravil posebni del strokovnega izpita.

Iz navedenega izhaja, da je potrebno uporabljati določilo 35. člena Pravilnika o projektni dokumentaciji skupaj z določili Pravilnika o mehanski odpornosti in stabilnosti objektov ter določili 129. in 135. člena ZGO-1.

Navedeno pomeni, da pooblaščen arhitekt ni pooblaščen za podpis izjave o mehanski odpornosti in stabilnosti, še več, to pomeni, da krši zakon o graditvi objektov, če jo podpiše.

Izjavo o mehanski odpornosti in stabilnosti objekta lahko podpiše le pooblaščen inženir s pooblastilom za izdelovanje načrtov gradbenih konstrukcij (žigom IZS-G). ■

Slika z okrogle mize. Na sliki od leve proti desni: Milenko Zihlerl, Eko Sklad j.s., Milan Lukič, Združenje delodajalcev Slovenije, Saša Galonja, Ministrstvo za infrastrukturo in prostor RS, Vida Petrovčič, moderatorka, Friderik Knez, Slovensko združenje za trajnostno gradnjo, Tomaž Lotrič, Zumtobel Licht, Darko BEVK, Knauf Insulation.

S prve slovenske konference trajnostne gradnje

TRAJNOSTNA GRADNJA JE PRILOŽNOST ZA LJUDI IN SLOVENSKO GRADBENIŠTVO

Irena Hlede, univ.dipl.inž.arh.
Slovensko združenje za sonaravno gradnjo

Na 1. slovenski konferenci trajnostne gradnje, ki je potekala 24. septembra v konferenčnem centru na Brdu pri Kranju, se je zbralo 245 udeležencev s področij projektiranja, inženiringa, gradbene industrije, nepremičnin in vladnih služb ter kar 25 novinarjev. V sodelovanju z IZS jo je organiziralo Slovensko združenje za trajnostno gradnjo.

Glavni cilj organizatorjev je bil, da se na dogodku zbere čim več odločevalcev, da

se v prvi vrsti njim predstavi argumente, zakaj je trajnostna gradnja prava priložnost tako za slovensko gradbeno industrijo in projektivo kot tudi za slovensko vladno in vse državljane.

Ob svojem zaključku se je izkazala kot dogodek, s katerim so bili zelo zadovoljni tako obiskovalci kot pokrovitelji – razstavljavci in seveda tudi organizatorji. Ponudila je vrsto zanimivih predavanj, ki so celostno razkrila področje trajnostne gra-

dnje, predvsem pa je pritegnila k odzivu tudi predstavnike politike in ministrstev, ki so pristojna za sestavljanje predpisov in zakonodaje.

Po krajšem uvodnem govoru predsednika Slovenskega združenja za trajnostno gradnjo **Roberta Smodiša** sta s svojimi uvodnimi nagovori udeležence pozdravila **Mitja Bervar**, predsednik Državnega sveta RS ter **mag. Dejan Židan**, minister za kmetijstvo in okolje.

Uvodne nagovore je zaključila predstavnica Svetovnega združenja za trajnostno gradnjo **Dominika Czerwinska**, ki je predstavila pomen in aktivnosti Svetovnega tedna trajnostne gradnje (World Green Building Week), ki jih izvajajo združenja za trajnostno gradnjo po vsem svetu, in del katerega je bila, čeprav z nekaj dnevi zamude, tudi slovenska konferenca.

Med tujimi govorniki velja omeniti predvsem dva: **Hansa-Dieterja Hegnerja** in **Tino Saaby Madsen**. Hans-Dieter Hegner je ministrski svetnik in vodja oddelka na Nemškem zveznem ministrstvu za promet, gradnjo in urbanizem v Berlinu, ki je bil med najbolj zaslužnimi, da so Nemci že pred celim dese-

Milan Lukič, Združenje delodajalcev Slovenije: »Problem je v tem, da vsaka vlada menja strategije, med njimi tudi odnos do trajnostnega gradbeništva. S tem ruši že začete aktivnosti na tem področju.«

Saša Galonja, Ministrstvo za infrastrukturo in prostor: »Znanja o trajnostni gradnji v Sloveniji ne primanjkuje, potrebno je le široko izobraževanje s tega področja in konstantna strategija.«

Friderik Knez, zavod za gradbeništvo Slovenije: »Posamezni kriteriji trajnostne

gradnje obstajajo, naša glavna naloga v prihodnosti pa je le njihovo povezovanje.«

Milenko Zihlerl, Ekosklad: »Trajnostna gradnja se izvaja, zlasti prenova, saj so potrebe po vzpodbudah vsaj trikrat večje, kot so naše možnosti. Največji potencial vidim v trajnostni prenovi večstanovanjskih stavb.«

Samo Bevk, Knauf Insulation: »Bolj dejavno je treba vpeljati energetske kazalnice, ki bi sočasno dajale več informacij o stavbi samim lastnikom.«

Gostje in predavatelji 1. konference trajnostne gradnje.

tletjem sprejeli Smernice trajnostne gradnje ter zagnali tudi vso pripadajočo industrijo, tako da se lahko danes pohvalijo z najvišjo ravno razvitosti in seveda številnimi delovnimi mesti v t.i. Zeleni industriji. Gospod Hegner je navzoče poslušalce prepričal, da v podrobnosti pozna zakonitosti, kako pripeljati trajnostno gradnjo do stopnje ene izmed najbolj obetajočih in uspešnih gospodarskih vej. Tina Saaby Madsen, po mnenju mnogih udeležencev najbolj zanimiva predavateljica na kongresu, pa je mestna arhitektka v Københavnu, ki je zaslužna za to, da je to mesto danes pojmovano kot eno izmed najbolj zelenih mest z visoko ravno bivalnega zadovoljstva. Predstavila je temeljne točke svoje strategije za dosege teh ciljev ter z sproščenim in zanimivim nastopom očarala občinstvo.

Po kosilu in mreženju v preddverju predavalnice je bila beseda dana slovenskim strokovnjakom. Arhitekt **Uroš Smolnikar** iz podjetja Cupola d.o.o. je predstavil, kako je njihovo podjetje pristopilo k projektiranju trajnostno zasnovanega poslovno-proizvodnega skladiščnega objekta podjetja Geberit, inženir **Mitja Lenassi** pa je razložil principe energetskega modeliranja.

Sklepno dejanje konference je bila **okrogla miza** pod naslovom "Ali znamo graditi trajnostno in zakaj ne?" Le-ta je nakazala

na številne težave, s katerimi se srečuje slovensko trajnostno gradbeništvo in hkrati pokazala nekaj dobrih primerov uspešnih praks. Udeleženci so izrazili prepričanje, da je trajnostna gradnja trenutno nujna zaradi razmer, v katerih živimo, zato nas na tem področju trg dejansko vzpodbuja v razvoj in napredek. Zahtevni in osveščeni kupci želijo za svojo investicijo le najboljše. Po eni

strani to vzpodbuja industrijo, ki išče nove trajnostne rešitve, po drugi strani pa je potrebna tudi ustrezna regulativa in nadzor, kar je naloga države. Skupni zaključek je vendarle bil, da se bo moralo slovensko trajnostno gradbeništvo v naslednjih nekaj letih najti zlasti na področju prenov, kjer bo treba postoriti še marsikaj na področju regulative, nadzora in certificiranja. ■

NEMŠKA POT K IZPOLNJEVANJU TRAJNOSTNIH MERIL

Zadovoljni udeleženci so se po koncu okrogle mize razšli, organizatorji pa so izkoristili še prisotnost gospoda Hegnerja in predstavnike strokovnih in gospodarskih organizacij ter ministrstev povabili na pogovor, na katerem je gospod Hegner predstavil prehod k izpolnjevanju trajnostnih meril v Nemčiji. V ta namen je bil že pred časom ustanovljen poseben urad, ki pripravlja podlage, zakonske predloge in raziskave s področja trajnostne gradnje. Poleg Smernice za trajnostno gradnjo so v sodelovanju z Nemškim združenjem za trajnostno gradnjo DGNB pripravili Zvezni certifikacijski sistem BNB, s pomočjo katerega vrednotijo in preverjajo trajnostno kakovost stavb, ki se financirajo iz

državnih sredstev. Zakonsko je predpisano, da morajo vse te stavbe **dosegati najmanj srebrni certifikacijski standard in biti za 30 odstotkov pod zahtevami njihovega pravilnika o rabi energije v stavbah.**

Gospod Hegner je podal nekaj praktičnih navodil, kako bi, glede na njihove izkušnje, postopal v našem primeru:

- uvedel **jasne kriterije za vrednotenje trajnostne stavbe**, s čimer se zagotovi transparentnost sistema in jasno definirajo zahteve,
- uvedel **izobraževanje uradnikov in projektantov**, da lahko komunikacija o trajnostnih zahtevah nemoteno in kakovostno poteka ali
- uvedel **nadzor in preverjanje kakovosti skladno z zahtevami kriterijev certifikacijskega sistema.**

Želeli ste izvedeti

Na vprašanja odgovarjajo strokovne službe in funkcionarji IZS

? **Dopolnitev odgovora na vprašanje iz prejšnje številke:** V prejšnji številki revije je bilo objavljeno vprašanje: »Ali me lahko podjetje, v katerem sem zaposlen, proti moji volji imenuje za odgovornega vodjo del? Kako ukrepati, če bi se to zgodilo?« in odgovor nanj. Po izidu prejšnje številke smo prejeli dopolnitev odgovora, ki ga je pripravil pravnik Vasja Kajfež, in se glasi:

Vprašanje je zelo ohlapno in temu sledi tudi podoben odgovor. Sam menim, da je potrebno na vprašanje odgovoriti dvoplastno in sicer v zvezi z določili Zakona o graditvi objektov in v zvezi z določili delovnopravne zakonodaje.

Predvsem ne drži navedba, da splošni predpisi v zvezi z gradnjo ne urejajo problematike imenovanja odgovornega vodje del. Status odgovornega vodje del določa točka 4.3.2. 2. člena ZGO-1, obveznost imenovanja določa 76. člen istega zakona, pomembna pa so še določila v zvezi z imenovanjem odgovornega vodje gradbišča in sicer točka 4.3.3. 2. člena ZGO-1 in 2. odstavek 27. člena ZGO-1.

Načeloma je izvajalec (zakoniti zastopnik) samostojen pri imenovanju odgovornega vodje del, vendar pa ne v absolutnem smislu, saj pri tem tudi obstajajo posamezne omejitve, zlasti po sprejemu ZGO1-D, katerega določila so se začela uporabljati 28. 7. 2012.

Pri imenovanju odgovornega vodje del mora izvajalec upoštevati izločitvena določila po 34. členu ZGO-1, posebej pa po sprejemu omenjene novele k zakonu, določila, ki določajo imenovanje odgovornega vodje gradbišča s strani investitorja; 27. člen zakona namreč določa, da mora investitor za vsako gradbišče imenovati odgovornega vodjo gradbišča in to izmed imenovanih odgovornih vodij del ali pa izmed drugih pooblaščenih inženirjev, ki izpolnjujejo pogoje za odgovornega vodjo del.

Zakon sedaj določa, da mora investitor za vsako gradbišče imenovati odgovornega vodjo gradbišča, torej tudi v primeru enega odgovornega vodje del; v tem primeru je zakoniti zastopnik izvajalca pri imenovanju odgovornega vodje del vezan na soglasje investitorja.

V primeru, če so zakonske predpostavke po ZGO-1 v zvezi z imenovanjem odgovornega vodje del izpolnjene, lahko delodajalec imenuje pooblaščenega inženirja za odgovornega vodjo del, pri tem pa je vezan na delovnopravno zakonodajo, kot je to že zapisano v odgovoru. Predvsem gre za upoštevanje določil

panožne kolektivne pogodbe, splošnega akta delodajalca, zlasti pa individualne delovne pogodbe, torej za vse tiste dokumente, kjer je določeno varstvo pravic delojemalca. Največkrat gre pri takem vprašanju za preemstitev pooblaščenega inženirja – delojemalca na gradbišče, ki je lokacijsko oddaljeno od sedeža podjetja, gradbenega izvajalca, pri tem pooblaščen inženir kot delojemalac zasleduje dosedanja, lastni delovnopravni standard.

? **Prijavili smo se na razpis na gradbena dela kot podizvajalec inštalacijskih del glavnemu izvajalcu. Investitor je javni naročnik. Glavni izvajalec je naše podjetje prijavil investitorju kot podizvajalca inštalacijskih del, za kar smo k ponudbi priložili vso predpisano dokumentacijo od splošnih zadev do potrdila da imamo zaposlenega odgovornega vodjo posameznih del, da imamo poravnane vse obveznosti do države, ... Izvajalec del nas je obvestil, da so bili izbrani na razpisu in s tem tudi mi kot podizvajalec inštalacij. Nismo pa bili povabljeni k podpisu podizvajalske pogodbe, nismo bili povabljeni na uvajanje v delo, ki je bilo izvedeno. Potem smo izvedeli, da so se dela pričela in da nas bo izvajalec del izločil. Na poziv izvajalcu smo pa dobili odgovor, da nas je zamenjal z drugim podizvajalcem. Ugotovili smo, da je vključil podizvajalca, ki ne ustreza pogojem razpisa - nima odgovornega vodje posameznih del, na dan razpisa ni imel poravnanih obveznosti do države. Ugotovljamo, da smo bili izbrani in so na naš račun dela pridobili, ker v nasprotnem ga ne bi. Prosim za nasvet.**

V zvezi z vprašanjem lahko zaključimo, da vse kaže na zlorabo postopka javnega naročanja. Obstaja sum kršitve sedmega odstavka 42. člena ZJN-2. Res pa je, da enajsti odstavek 71. člena ZJN-2 (na katerega se v odgovoru sklicuje naročnik) ne ureja situacije, ko bi prišlo do spremembe podizvajalca, ki ne izpolnjuje pogojev. Iz tega izhaja, da se boste dejansko zelo težko vmešali v pravni odnos med naročnikom in izvajalcem. Tudi sicer gre v tem primeru za pravna vprašanja, s katerimi se bo največ ukvarjal naročnik.

Kaj lahko v takšnem primeru storite? Temeljno vprašanje je ali morda med izvajalcem in vami obstaja pisno sklenjena predpogodba? V tem primeru gre za akt, v katerem je določena storitev, ki bo z vaše strani opravljena, in cena za to storitev ter določba, da bo glavna pogodba sklenjena, če bo izvajalec na razpisu uspel. Predvidevamo, da takšne predpogodbe ni bilo, z gotovostjo pa so se v zvezi s tem opravili vsaj ustni dogovori. Težava je, da predpogodba velja, če je sklenjena v obli-

ki, ki je potrebna za glavno pogodbo. Ker je pogodba za izdelavo inštalacij po svoji naravi gradbena pogodba, je nujna pisna oblika, zato je nujna tudi pisna oblika predpogodbe.

Kljub temu pa Obligacijski zakonik pozna še določbo o povrnitvi povzročene škode v primeru, če ena pogodbeni stranka zlonamer-no odstopi od pogajanj. To je sicer redko uporabljana določba, a je v konkretnem primeru lahko uporabna, saj ste imeli s pripravo dokumentacije za javni razpis nedvomno stroške.

V predmetni zadevi gre tako za vprašanje zakonitosti izpeljave postopka javnega naročanja, na katerega nimate veliko vpliva, ter na drugi strani civilnopravni odnos med izvajalcem in vami, kjer pa je glede na dejansko stanje lahko govoriti o kršitvi, čeprav zgolj ustnega, dogovora. V prihodnosti bi se lahko zavarovali s sklenitvijo predpogodbe z izvajalcem.

? **Ali potrebujem za obnovo 30 let starega vodovoda v dolžini npr. 100 m gradbeno dovoljenje za rekonstrukcijo? Material je dotrajan, na cevi so pogosti defekti. Ali lahko gradimo brez vsega ali potrebujemo mogoče PZI s soglasij pristojnih soglasodajalcev?**

Če gre za vzdrževanje vodovoda (se ne spremenijo tehnične značilnosti, velikost, zmogljivost, kot na primer drugačen tlak ali premer), ni potrebno pridobivati nobenih dovoljenj in soglasij. Upravnega postopka po ZGO ni. Po ZGO vam ni potrebno izdelati nobene projektne dokumentacije. Svetujemo vam izdelavo PZI, kot ste ugotovili tudi sami, in pa PID.

V kolikor pa se spremenijo tehnične značilnosti, velikost, zmogljivost, ... vodovoda, pa gre za rekonstrukcijo, ki se jo obravnava enako kot novogradnjo. V tem primeru ZGO in uredba o razvrščanju objektov glede na zahtevnost gradnje dovoljujeta, da se vodovod gradi brez gradbenega dovoljenja (GD). Pridobiti morate le soglasja, če se vodovod nahaja v varovalnih območjih in/ali varovalnih pasovih ter za priključitev, da bo objekt lahko deklariran kot enostaven. Priključki na gospodarsko javno infrastrukturo (GJI) so namreč enostaven objekt, če so zanje pridobljena predpisana soglasja (varovano območje, varovalni pas, soglasje za priključitev). Če investitor pridobi soglasja, GD ni potrebno. ZGO o izdelavi projektne dokumentacije za tak primer ne govori. Zanj velja enako kot zgoraj.

Seveda je bistveno vprašanje tudi, ali je to priključni cevovod (glede na dolžino zelo verjetno). Če pa bi šlo za nov napajalni del vodovoda z večjim premerom (a do 500 mm), bi ga morali uvrstiti med manj zahtevne objekte in bi bila procedura za novogradnjo ali rekonstrukcijo vezana na pridobitev GD.

GZS IN ZDS ODPOVEDALA KOLEKTIVNO POGODBO GRADBENIH DEJAVNOSTI

Konec avgusta sta Gospodarska zbornica Slovenije – Zbornica gradbeništva in industrije gradbenega materiala (GZS-ZGIGM) in Združenje delodajalcev Slovenije – Sekcija za gradbeništvo odpovedali Kolektivno pogodbo gradbenih dejavnosti (KPGD).

Predstavniki telesi obeh združenj sta ugotovili, da obstoječa KPGD močno odstopa od standardov, ki jih določa zakon, saj zagotavlja obseg pravic, ki so jih bili delodajalci sposobni zagotavljati leta 2004. Ker KPGD nima razširjene veljavnosti, so podjetja, ki jo spoštujejo, v izrazito depri- viligiranem položaju glede na vsa ostala

podjetja – konkurente v dejavnosti, ki niso zavezana k upoštevanju KP dejavnosti.

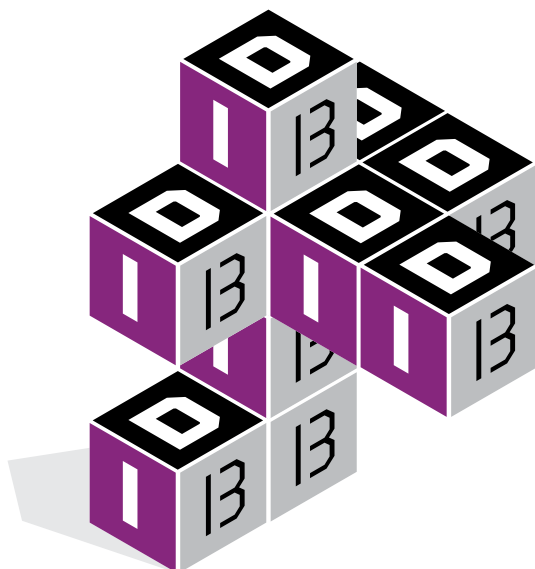
Sedanji način izvajanja javnih naročil v Sloveniji, ki danes v Sloveniji predstavljajo veliko večino trga, na katerih sodelujejo gradbena podjetja, daje veliko prednost podjetjem, ki niso zavezana k spoštovanju Kolektivne pogodbe; to vključuje tudi tuja podjetja. Ko se temu pridruži nemajhen obseg sive ekonomije v panogi, je jasno, da so podjetja podpisniki v izjemno neugodnem položaju v primerjavi z nepodpisniki in tujci.

Poleg tega so razmere, ki jih za poslovanje slovenskih podjetij v gradbeništvo

omogoča naša država, daleč pod svetovnimi standardi, ki jih za delovanje te panoge določa stroka. In to gradbenim podjetjem v Sloveniji izjemno omejuje pogoje za varno, stabilno in predvidljivo poslovanje.

Odpoved je sindikatu vročena; v najkrajšem času bo tudi objavljena v Uradnem listu. Kolektivna pogodba tako velja do izteka odpovednega roka, torej do 14.12.2013. Po tem obdobju pa velja še šestmesečno zaščitno obdobje upoštevanja delovnopравnih standardov.

Nova KPGD bi morala biti v znatno večji meri neposredno naslonjena na veljavno delovnopравno zakonodajo in predstavljati njeno nadgradnjo v posameznih specifikah povezanih s panogo sta v obvestilu o odpovedi zapisala GZS-ZGIGM in ZDS-Sekcija za gradbeništvo. ■

VABILO

Vabimo vas na letošnji Dan inženirjev, ki bo **14. novembra 2013 v hotelu Habakuk v Mariboru s pričetkom ob 14:00 uri.**

Strokovni del posveta bo potekal v obliki panelne razprave, ki jo bo vodil mag. Uroš Mikoš, glavni direktor podjetja IBE, d.d., na njej pa bodo sodelovali:

- dr. Uroš KRAJNC, Institut za ekološki inženiring d. o. o.
- Silvester JERŠIČ, Hidroelektrarne na spodnji Savi d. o. o.
- Andrej RŽIŠNIK, Protim Ržišnik Perc arhitekti in inženirji d. o. o.
- Janez PLEMELJ, PPB d. o. o.

Razpravi bosta sledila podelitev nagrad IZS in družabno srečanje.

Udeležba je brezplačna ob predhodni prijavi.

Več na: www.izs.si

SEZNAMI VELJAVNIH SIST STANDARDOV IN PREDPISOV V OBLIKI MESEČNIH NOVOSTI

Mesečne novosti, kot tudi obrazec za naročilo standardov v elektronski obliki najdete na <http://www.izs.si/standardi-in-predpisi/>.

Vabljeni k uporabi!

KOLENDAR STROKOVNIH PRIREDITEV

22. 11. 2013

35. Zborovanje gradbenih konstruktorjev Slovenije

UL, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo Ljubljana
www.sdggk.si
info@sdggk.si

28. 11. – 29. 11. 2013

14. kolokvij o asfaltih in bitumnih

Bled, Slovenija
www.zdruzenje-zas.si
info@zdruzenje-zas.si
[info\[@\]zdruzenje-zas.si](mailto:info[@]zdruzenje-zas.si)

Celoten koledar domačih in tujih strokovnih prireditev si lahko ogledate pod:

<http://www.izs.si/index.php?id=217>.

NAPOVEDNIK IZOBRAŽEVANJ IZS NOVEMBER, DECEMBER 2013

5. 11. 2013

Poznate in uporabljate standarde (OOZ Sežana), brezplačno

7. 11. 2013

Izpodrivno prezračevanje, osnove in primeri dobre prakse

19. 11. 2013

Rekonstrukcija in sanacija električnih vodov ob gradbenih sanacijah zgradb

28. 11. 2013

Strokovni ogled NEK – Nuklearne elektrarne Krško, GEN energije Krško ...

5. 12. 2013

Prikaz izračunov prihrankov pri uporabi alternativnih virov in njihovo vrednotenje

Napovednik izobraževanj in posamezna razpisana izobraževanja najdete na:

www.izs.si v rubriki "Izobraževanja"

NOVO NA PORTALU E-IZOBRAŽEVANJA

Okoljski vidik zelenih stavb – LCA stavbe, predavatelj Friderik KNEZ

Kako do prave vrednosti moje nepremičnine?, predavateljica mag. Marijana VUGRIN (brezplačno)

1. konferenca trajnostne gradnje (brezplačno)

Podnebne spremembe in prilagajanje na njih kot poslovna priložnost (brezplačno)

Še več izobraževanj na portalu e-izobraževanj IZS najdete na:

<http://izs.mitv.si/>.

INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE

Jarška cesta 10b
1000 Ljubljana, Slovenija
I: www.izs.si
E: izs@izs.si

Notranja centrala

T: 01/547 33 33

Tajništvo

T: 01/547 33 40
F: 01/547 33 20
E: izs@izs.si

Predsednik

T: 01/547 33 40
E: izs@izs.si

Generalna sekretarka

mag. Barbara Škraba Flis
T: 01/547 33 40
E: izs@izs.si

Finančno računovodska služba

Marijan Rabič
T: 01/547 33 13
E: marijan.rabic@izs.si

Služba za izobraževanje, informiranje in natečaje

Petra Kavčič
T: 01/547 33 37
petra.kavcic@izs.si

Polona Okretič
T: 01/547 33 17
polona.okretic@izs.si

Služba za javna pooblastila

Renata Gomboc,
vodja službe
T: +386 (0)1/ 547-33-11
E: renata.gomboc@izs.si

Martina Babnik,
svetovalka
T: 01/547 33 19
E: martina.babnik@izs.si

- strokovni izpiti s področja gradbene, tehnološke, rudarske in geotehnoške stroke
- vpis v matično sekcijo gradbenih inženirjev, inženirjev tehnologov in drugih inženirjev, inženirjev rudarjev in geotehnologov
- seznam projektivnih podjetij

Neža Časl,
svetovalka
T: 01/547 33 26
E: neza.casl@izs.si

- strokovni izpiti s področja elektro, strojne, geodetske stroke in geodetskih storitev
- vpis v matično sekcijo elektro, strojnih inženirjev in geodetov
- vpis v imenik geodetov
- seznam geodetskih podjetij